

**Pasarét, 2011. december 1.
(csütörtök)**

Földvári Tibor

HA NINCS IZRAEL DICSÓSÉGE

Alapige: 1Sám 4,1-22

Sámuel beszéde eljutott egész Izráelhez. Izráel azután hadba vonult a filiszteusok ellen, és táborot ütöttek Eben-Háézer mellett, mert a filiszteusok már Afékban táboroztak. A filiszteusok csatarendbe álltak Izráellel szemben, heves harc kezdődött, és vereséget szenvedett Izráel a filiszteusoktól, akik levágtak a harcmezőn mintegy négyezer embert. A hadi nép visszavonult a táborba, és Izráel vénjei ezt mondták: *Miért veretett meg ma bennünket az Úr a filiszteusokkal? Hozzuk el ide Silóból az Úr szövetségládáját, jöjjön közénk, és szabadítson meg bennünket ellenségeink kezéből!* Ekkor a nép követeket küldött Silóba, és elhozták onnan a kerubokon ülő Seregek Urának a szövetségládáját. Éli két fia, Hofni és Fineás is ott volt az Isten szövetségládájával. Amikor az Úr szövetségládája megérkezett a táborba, egész Izráel olyan nagy ujjongásba tört ki, hogy még a föld is megrendült bele. Meghallották a filiszteusok is a hangos ujjongást, és ezt mondták: *Miféle nagy ujjongás hallatszik a héberek táborából? És megtudták, hogy az Úr ládája érkezett meg a táborba. Ekkor félelem fogta el a filiszteusokat, és ezt mondták: Isten jött a táborba! Jaj nekünk – mondták –, mert ilyen még nem volt sohasem! Jaj nekünk! Ki ment meg bennünket ennek a hatalmas Istennek a kezéből? Ez az az Isten, aki mindenféle csapással sújtotta Egyiptomot a pusztában! Filiszteusok! Legyetek erősek, legyetek férfiak, különben szolgái lesztek a hébereknek, ahogyan ők szolgáltak nektek. Legyetek férfiak, harcoljatok! Harcoltak is a filiszteusok, és vereséget szenvedett Izráel. Mindenki hazafelé menekült, mert a vereség igen nagy volt. Elesett Izráelből harmincezer gyalogos. Elvették az Isten ládáját is. Éli két fia, Hofni és Fineás is meghalt. Egy benjámini férfi elfutott a csatatérről, és még aznap megérkezett Silóba megszaggyagott ruhában és porral a fején. Amikor megérkezett, Éli ott ült székén az út mentén figyelve, mert szíve remegett az Isten ládája miatt. Amikor megérkezett az az ember a városba és megmondta a hírt, jajgatott az egész város. Meghallva a hangos jajgatást, ezt kérdezte Éli: *Mi ez a nagy lárma?* Akkor az az ember gyorsan oda-ment, és megmondta Élinek. Éli akkor már kilencvennyolc éves volt, révedező szemével alig látott. Az az ember ezt mondta Élinek: *A csatatérről jövök, a csatatérről futottam el ma!* Éli ezt kérdezte: *Mi történt, fiam?* A hírnök így felelt: *Megfutamosított Izráel a filiszteusok előtt, és igen nagy vereség érte a népet. Meghalt két fiad, Hofni és Fineás is, sőt az Isten ládáját is elvették!* Amikor az Isten ládáját említette, Éli leesett a székről, háttal a kapufélfának, és a nyakát szegve meghalt, mert már öreg és elnehezedett ember volt. Negyven évig volt Izráel bírása. A menyje, Fineás*

felesége pedig terhes volt, közel a szüléshez. Amikor meghallotta a hírt, hogy elvették az Isten ládáját, és meghalt az apósa meg a férje is, összegörnyedt és szült, mert rájöttek a szülési fájdalmak. És amikor haldoklott, ezt mondták a mellette álló asszonyok: Ne félj, mert fiút szültél! De ő nem felelt, nem is figyelt oda, hanem elnevezte a gyermeket Íkábódnak, ami azt jelenti: Odavan Izráel dicsősége; mert elvették az Isten ládáját, és odalett az apósa, meg a férje is. Ezért mondta: Odavan Izráel dicsősége, mert elvették az Isten ládáját.

Imádkozzunk!

Imádunk téged mennyei Atyánk, hogy annyira mélyre hajoltál értünk és hozzánk, hogy még az Úr Jézust is kész voltál feláldozni érettünk, helyettünk. Dicsőítünk, hogy ő olyan mennyei bárány, aki megöletett és dicsőítünk, hogy mint élő Úr, mennyei Királyként uralkodik. Áldunk Urunk, ha ma is dicsőíthettünk téged, hálát adva neked, hálás étellel, szívvel áldozva neked. Köszönjük Urunk a mai munkanap minden örömét. Ha keserűség, sikertelenség lett volna, segíts, hogy meg tudjunk nyugodni a te jelenlétedben a gyülekezet közösségében. Urunk szeretnénk mi téged imádni szívből, valóban. Arra kérünk, hogy akik ismernek minket láthassák életünkön, ki vagy te számunkra és ezáltal is minél többen megismerhessenek téged, a dicsőség Urát, aki megtartó Isten vagy. Köszönjük Urunk, hogy az adventi időszakban most különösképpen is gondolhatunk hittél a te isteni szabadításodra, amit az Úr Jézusban egyszer, s mindenkorra elhoztál és kiteljesítesz, amikor eljön. Kérünk, hogy ez a jövő, mint élő reménység segítsen akkor nekünk, amikor esetleg szabadításodra kell várnunk. Az Úr Jézusért kérjük mindezt, Atyánk.

Amen.

Igehirdetés

Aki az utóbbi két évben járt Neszmélyen csendes héten, vagy csendes hétvégén, akkor láthatta, hogy a nagy ház mellett van egy nagyobb szikla darab és arra rá van írva egy kifejezés: „Ében háézer”. A gyermekhéten Ibi néniékkel voltunk és a bibliai történetek egyik igéjeként szerettük volna a neszmélyi konferencia telepen is látható módon leírni ezt a kifejezést, aminek a jelentése a 7,12-ből kiderül: „Mindaddig megsegített minket az Úr”.

Az a hely, ahol Izrael népe harcolt, illetve táborozott a filiszteusokkal szemben, ezt a jelentést hordozza: mindaddig megsegített minket az Úr. Ez a kifejezés az Úr jelenlétének a valóságát, szabadítása bizonyosságát igazolja, amit a múltban is végzett és hallottuk, hogy még a filiszteusok is tudták, hogy Isten milyen szabadítást vitt végbe Izraellel, egészen akkorig, amikor a filiszteusok megijedtek, hallva, hogy a szentláda ott van a táborban. De ez a kifejezés, a szó szerinti jelentése: a segítség kösziklája, aminek ez az üzenete: mindaddig megsegített az Úr, a jövőre is vonatkozik. Mivel a múltban is ezt tette Isten, biztos a győzelem a jelenben és a jövőnket is meghatározza.

Mi az oka akkor annak, mi a háttere, hogy a történet mégsem Isten szabadítását mutatja be? Miért kellett ennek a történetnek a végén egy szülő asszonnynak, aki boldog lehetne, hiszen fiú gyermeket szült, amikor éppen meghalt a férje, de a gyermek megszületik egészségesen, és élhet, a gyermekének az Ikábód nevet adnia, ami azt jelenti: nincs dicsőség, oda van Izrael dicsősége. Azaz, nincs szabadítás, nincs az Úr az ő népével.

A történet eleje, amikor megjegyzi, hogy éppen Ében-Háézer mellett táborozik Izrael a harcra, azt segíti megérteni nekünk is, hogy milyen szabadításról olvasunk

majd, de a vége mégis szörnyű igazság. Mi van ennek a háttérében? Mindenképpen tisztázni kell. Miben látszik mégis az Úr szabadítása és az ő dicsősége ebben a nagyon elszomorító történetben is.

Korábban nem vettem észre ebben a történetben, hogy Izrael éppen ezen a helyen táborozott, ezért lett nagyon fontos üzenetté ez. A 7. rész történéseiből derül csak ki, hogy mit jelent valójában ennek a helynek a neve. Mi, akik az események után vagyunk és azok is, akik először olvashatták ezeket a sorokat a királyság korában Izrael népéről, ők már tudhatták, hogy mi volt az Ében-Háézeri emlékezés és hálaadás. Izrael népe ezt még a mostani történet idejében nem élhette át és nem is tudhatta. Az egész történet - ahogy kiderül a leírásból – az Úr népének az egyik legsúlyosabb mélypontja. Hiszen ahogyan az újszülött csecsemő neve is hordozza, nincs dicsőség, amit az édesanya is úgy magyaráz, hogy oda van Izrael dicsősége, kiderül, hogy nemcsak egy nagyon súlyos csatát veszített Izrael, hanem elveszítette az Úr jelenlétének a valóságát is.

Ez nagyon kilátástalan helyzetet jelent. Hiszen, ha nincs Izrael dicsősége, akkor nincs senki, nincs velük Isten, az Úr, bármikor elveszhetnek, teljesen reménytelen helyzet az egyénnek – gondoljunk Fineás feleségére – a családnak, a nemzetnek. Meghalt a lelki vezető, Éli főpap, aki a bíra is volt egyben, meghaltak a fiai, akik az Úr népének papjai voltak, elvesztették a háborút és a legsúlyosabb, a szentládát elvitte az ellenség.

A szentláda idegenkézbe és idegen földbe kerülése a legfájóbb mindenkinek. Még az édesanya is ezért nevezi a gyermeket Ikábódnak. Miért történhetett mindez? A történetből nagyon egyszerűen megadható a válasz: nincs Izrael dicsősége, ha a nép hitetlen, engedetlen. Hogy lehetne Isten dicsősége az engedetlen néppel és az engedetlen nép között?

A 18. versből megtudjuk, hogy Éli nemcsak főpap volt, hanem az Úr népének bírása is. Éli 40 esztendeig ítél, vagy bíraskodott Izrael fölött, tehát ő is bíra volt. Ez azért fontos, mert a Bírak könyve végéből megtudjuk, hogy abban az időben a jellemző Isten népe életében az volt, hogy mivel nem volt király, azért mindenki azt cselekedte, ami jónak látszott az ő szemei előtt. Ez azt igazolja, hogy mindenki azt tette, amit ő helyesnek és jónak látott, érzett. Ha az ő Istent jelentette volna itt, akkor mindenki hívő, az Úr engedelmes népe és a vezetők is ilyenek. De mivel a bírak korában nem volt király, aki utat mutathatott volna Isten népe számára, ezért mindenki szabadosan élt.

A történetből és a Sámuel könyve elejéből kiderül, hogy az Úr szólt Sámuelhez. Itt is azt olvassuk, hogy a nép megtudta, hogy Isten szólt Sámuelhez, tehát az Úr kijelentése már hallatszott, noha korábban Isten régóta nem szólt a nép állapota miatt. Viszont a nép, a harcosok, azok vezetői és lelki vezetői mégsem figyeltek az Úrra.

A legfájóbb viszont ebben a történetben, hogy ők a szövetségládának mágikus erőt tulajdonítottak. Nagyon jól érzékelték, hogy azért érte őket a veszteség, a háborús helyzet elvesztése, mert az Úr a filiszteusokon keresztül őket elveszítette. Tehát szükségük volt az Úr segítségére, úgy érezték, hogy ezt a harcot az Úr miatt veszítették el. Azt gondolták, hogyha oda viszik a szövetségládát, akkor az Úr ott lesz velük, akkor segíteni fogja őket győzelemre, akkor szabadulást ad. A történetben az a szomorú, hogy azt gondolták, hogy Isten annyira a szövetségládához kötött, hogyha a láda velük lesz, akkor Istennek is úgy kell ügyködnie, ahogy ők szeretnék. Vagyis, a vezetők elkezdenék Istent irányítani, jöjjön és szabadítsa.

Józsué idejében a szövetségláda jelenléte valóban az Úr szabadítását is jelentette. De ott nem arról volt szó, hogy a nép valamit csinált és Isten engedelmeskedett nekik, hanem az Úr mondta Józsuénak, hogy a ládát fogják meg a papok, vegyék fel a vállukra, álljanak bele a Jordán vizébe. Ott végig arról volt szó, hogy Isten mondta nekik, mit tegyenek a ládával és akkor ő megszabadítja a népet. Itt viszont úgy gondolták, hogy a nép kezében az Úr, köteles megvédeni őket. Mágikus erőt tulajdonítanak a szentládának. A főpap és a fiai – megtudjuk a 2. és a 3. részből – nagyon gonoszak. A legfájóbb ebben a történetben számomra, hogy Éli, a főpap a fiait jobban szereti, mint az Urat.

Az ellenség győzelme akkor is valóságos, amikor ott van a láda és a láda elvesztése, mindaz, ami a ládával történik abban is megerősítetik, ahogyan leírja a főpap halálának a körülményeit. Ez mindvégig szomorú történet, a bírák korának az egyik legmélyebb pontja, nehézsége. De az I. Sám 4. részben ez a történet mégsem lesújtani akar. Tény, hogy a rész végén ezt a szörnyű kifejezést kell olvasnunk – oda van Izrael dicsősége, mert elvételét az Isten ládája –, de ha a megelőző szakaszok, illetve az ezt követező részek kijelentéseit olvassuk, akkor kiderül, hogy lehet, hogy nagyon szomorú dolgok jellemzik Isten népét és a láda elvesztése is ezt igazolja, de az Úr ezen keresztül is szabadítást akar végezni, illetve ennek ellenére is Isten szabadítani akar.

A Sámuel könyve annak a történelmi műnek a része, ami az isteni üdvözítő, szabadító tettek leírását hivatott kijelenteni. Ezért lett leírva a Bírák könyve is. A történeti mű azt mutatja be, hogy Isten hogyan szabadítja meg az ő népét a legnehezebb körülmények között is. Ilyen szinten egészen más beállításba kerül az első vers, amely a történetet úgy vezeti be, hogy Sámuel beszéde ismert lett Izraelben.

Ebből meg lehetett tudni, hogy mindaz, ami Élivel és a fiaival történt, tulajdonképpen az Úr szavának beteljesedése. Isten ígérete beteljesedett abban, amit erről a főpapról és a fiairól elmondott. Mivel Isten ítélni akarta engedetlen szolgáját és a gonosz gyermekeit, ezért következett be az ő haláluk. Mivel a nép az Urat akarta irányítani és a szentláda mágikus használata gondolatával is teljesen hamisan az Úr ellen tettek, róla teljesen hamisan gondolkodtak, ezért következhetett be az a szörnyű állapot, hogy még a láda is elkerülhetett tőlük. Isten nem engedte, hogy megcsúfolják a nevét, se a főpap, se a fiai, de még a nép sem gondolhatja, hogyha ott a láda, akkor Isten irányítható lesz. Pedig az Úr megengedte, sőt támogatta, hogy még a láda is minél távolabb kerüljön el tőlük.

Ez még mindig szomorú és semmiféle szabadítás gondolata sem érzékelhető ebben a magyarázatban, hiszen mi abban a szabadítás, hogy elkerül tőlük a láda és Isten ítéli a főpapot és a fiait. Emlékezhetünk arra talán, hogy amikor Áron két fia, Nádáb és Abihu meghaltak, mert megszenteltségtelenítették az Úr szentélyét, akkor mondta Isten, hogy akik hozzá közel vannak, neki azokban kell megszenteltetni és az egész nép előtt megdicsőíttetni. Nádáb és Abihu, Áron fiai csupán annyit vétkeztek, hogy idegen tüzet vittek az Úr szentélyébe és ez nem tűnt súlyos véteknek, de az ő szent életük szentségtelensége mégis ilyen súlyos ítéletet vont magára. Éli fiai sokkal gonoszabbak voltak Áron fiainál, és ezért következett be az ítélet. De fontos, az Úr azt mondta, akik hozzám közel vannak, azokban kell megszenteltetni.

Miért ír szabadításról ebben a részben még az ítélet leírása is? Mert azt érzékelteti, hogy az Úr azokhoz nincs közel és nem lehet közel, akik nem akarják őt szentül követni és neki engedelmeskedve élni. Amikor Ádám és Éva a bűneset után kiűzet-

tek az Éden kertjéből, abban is szabadítás is volt; Isten nem engedte, hogy az örök élet ajándékát bűnös emberként élvezhessék, lehessen az övék. Milyen szörnyű lenne örökké élni bűnösen.

Akik az Úrhoz közel vannak, azokat az Úr még szentebbül akarja látni. Ha a nép is közel akar lenni az Úrhoz, akkor neki is komolyan kell venni a szentséget. Ez a történet azt mutatja be, hogy nem lehet az Úr közelébe lenni és ő nem akar ott lenni népe között, ha az ilyen szentségtelen akar maradni. Ha úgy maradna Isten dicsősége a néppel ebben az istentelenségben, akkor a végén a nép is elpusztulna. Itt csak a nép egy része veszett el, illetve a vezetők. De ha Isten dicsősége ott maradt volna mindenfajta szabadítás nélkül, a végén az egész nép elpusztul.

Ezért érzem fontosnak, hogy az Ében-Háézer kifejezés a rész elején, a hely, ahol Isten népe táborozik, nem véletlenül került a leírásba. Isten népe egy olyan helyen tartózkodik, ahol az Úr segítése és szabadítása valósul meg. Ha azonban Isten népe engedetlen, akkor nem valósul meg. A kijelentés fényében az Úrnak ítélnie kell ezt a népet és annak vezetőit is. A 7,12-ből megtudjuk, hogy amikor Isten szabadított, akkor már a nép bűnbánatot tartott, a nép akkor már átélte, hogy Isten mindenfajta beavatkozás nélkül hatalmasan megrémisztette a filiszteusokat, és Izrael győzelmet aratott. Akkor nevezte el Sámuel azt a sziklát ezzel a névvel és azután az egész terület ezt a nevet hordozza: mindeddig megsegített minket az Úr.

Ebben a névben benne volt ennek a történetnek a végkifejlete is. Itt még Isten nem segíthetett, mert a nép engedetlen maradt, nem megtérni akartak, amikor először vesztettek, hanem arra gondoltak, hogy jöjjön az Úr és segítsen, mert azért van. Gondolkodtak továbbá, hogy aztán hagyjon békén bennünket, hadd tegyük továbbra is azt, ami a szemeink előtt kedves, ne akarjon az Úr befolyásolni bennünket, csak most szabadítson. Ilyen volt Éli főpap és az ő fiainak a gondolkodása – csak ezért nem szabadulhattak meg akkor.

Az Éli bíra volta is azt erősíti, hogy ez is olyan időszak volt, amikor szükség lett volna királyra, mivel nem volt király Izraelben, az Isten népe tagjai azért gondolkodtak úgy, ahogy. Ez a történet is még mindig azt mutatja Sámuel könyve elején, hogy már nagyon kellene végre a király. A kijelentés fényében tudjuk, hogy Sámuel azért született meg, hogy Isten adhasson királyt végre az ő népének. Már nem sok időt kellett várni, már megszületett az Úrnak az a szolgája, aki felkeni az Úr választott királyát, ő már ott van a helyén, közel van az Úrhoz, már Silóban. A szentládát ő nem mágikus erőnek tulajdonítja, hanem tudja, hogy az Úr szent és tiszta és azon munkálkodik, hogy a nép is álljon helyre. Sámuel itt már szinte felnőtt ember.

Az Úr is királyt akar adni. A történeti mű, amin végig vonul, tulajdonképpen Mózes első könyvétől kezdődően egészen a Királyok könyvéig, bemutatja, hogy Isten akart királyt adni. Ezt Ábrahámnak is elmondta az 1Móz 17-ben, aztán megerősítette a törvényben (5Móz 17). A Sámuel könyve azért lett leírva, hogy Isten bemutassa, hogy a bírák és a királyság közötti átmeneti időben is hogyan szabadította Isten a népet és hogyan készült királyt adni.

Az a kifejezés tehát, hogy Éli 40 évet uralkodott, mint bíra Izrael népe fölött, azt érzékelteti a szövegben, hogy Istent királyt fog adni. Éli meghalt és az ő halála nem dicsőséges, de abban az időben, amikor a bírák éltek nagyon sok bíra élete nem volt dicsőséges. Isten azonban mégis használta őket is és a népet is megtartotta, szabadította, ha kellett, még a gonoszból is, egy engedetlen bírán keresztül is Isten mégis csak szabadított, mert ő hatalmas Úr. Ő csakugyan az az Isten, akitől a filiszteusoknak

volt kitől félnie, ő valóban a kerubokon ülő dicsőséges király. Az ő népe és vezetői számára azonban ennek a valósága akkor igaz, ha ők is királynak tartják az Urat. Ha nem ők akarják irányítani Istent, hanem hagyják, hogy Isten vezesse őket.

Az 5. és 6. részben nem véletlenül van leírva, hogy amikor az Isten ládája idegen földre és idegen kézbe került, akkor bizony Isten gondoskodott arról, hogy még a láda kezelése és mindaz, ami a ládával történik, igazolja, hogy nem lehet bármit tennie az ellenségnek sem. A történet folytatása jelzi, hogy valóban az Úr dicsőséges. Oda van Izrael dicsősége, mert a nép engedetlen volt, de ahova került az Úr ládája, ott megvalósult Isten dicsősége és ezáltal is Isten készült visszaadni a ládát az ő népének, mert Isten nem akart a népe nélkül élni. Isten nem akarta, hogy attól fogva a láda mindörökre az idegenek kezébe legyen. Amit az Úr itt megengedett, azért történt, hogy jelezze a nép számára, hogy úgy akar velük lenni, hogy eközben őket is megszabadítja.

Ezért hangsúlyos, hogy a 7. részben már látszik az Úr szabadítása. Húsz év telt el úgy, hogy Izrael népe vágyakozott, sóvárgott az Úr jelenléte iránt. Igazából még nem volt helyén a láda, de már nem idegen földön volt – ez a 7. részben kiderül. Amikor Isten népe vágyakozik az Úr iránt, akkor Sámuel ezt mondja nekik: „Ha ti teljes szívetekből megtértek az Úrhoz és eltávolítjátok magatok közül az idegen isteneket és Astarótot és szíveiteket elkészítitek az Úrnak és csak neki szolgáltok, akkor megszabadít titeket a filiszteusok kezéből. Elhanyagáltátok Izrael fiait a bálványokat és Astarótot, és csak az Úrnak szolgálnak.” Aztán Sámuel összehívja a népet nagy bűnbánó imádkozásra, találkozásra, ahol áldozatot mutat be és amikor a filiszteusok meghallják, hogy együtt a nép, gyorsan fölkerekednek, hogy megtámadják Izraelt. De Sámuel imádkozik a népért és az Úr akkor adja a szabadítást, amit végbe visz. A nép itt már bűnbánatot tartott, helyreállt és szívből elismerte, hogy az Úr az Isten és csak akkor mehetnek az Úr közelébe, ha csak neki szolgálnak és csak ő az Istenük. Sámuel ennek a győzelemnek és Isten népe megtérésének az emlékét akarja megörökíteni, amikor azt mondja: „Mindeddig megsegített minket az Úr.”

A folytatásból kiderül, hogy az Isten ládája teljesen a helyére kerül, amikor a salamoni templom felépül, akkor már állandó helye van Jeruzsálemben. Megtörtént, hogy az Úr ládája ismét elpusztult, az Isten temploma elveszett – a babiloni fogság idején – Ezékiel könyvében azt is olvassuk, hogy még az Úr dicsőségének jelzője, a felhője is elhagyta a templomot és a várost, mert a nép megint istentelen lett és engedetlen és úgy nem lehetett Isten az ő népe között. De az Ezékiel könyve azzal fejeződik be, hogy az Úr dicsősége visszatért Jeruzsálembe és meghirdette ezzel is a messiási szabadítást.

Az Úr ládáját tehát nem lehetett mágikus eszközként használni, de amikor Isten népe ezt a ládát valóban annak tartotta, amiért Isten nekik adta, hogy mutassa nekik, hogy ki ő, az ő szövetséges Uruk, akinek engedelmeskedniük kell, akiben bízhatnak, akinek a követői lehetnek, aki az ő királyuk. Aki, ha királyt ad nekik és Dávid személyében adott királyt, azt is azért teszi, hogy a király hűsége is biztosítsa az Urukhoz való hűséget. A történet 4. részében ezért érzem és látom, hogy minden szomorú igazsága ellenére azt a szabadítást hirdeti, hogy nincs oda Izrael dicsősége. Akkor és ott oda volt, nincs dicsőség, az Úr jelenléte nem lehetett ott a népe között, mert a nép és vezetői istentelenek voltak. De Isten mégis szabadítást készített és az egész könyv és kijelentés fényében látható, hogy az Úr szabadítása egyszer, s mindenkorra bevégeztetett. Mégiscsak meglett Izrael dicsősége.

Nekünk, akik ma élünk, még a Sámuel első könyve olvasóinál is mélyebb üzenetté lett ez a történet, hiszen mi tudjuk, hogy az Isten dicsősége már a maga legteljesebb formájában megmutatkozott az Úr Jézusban. Most advent idején, amikor Karácsony ünnepére készülünk, ami ennél sokkal fontosabb, az Úr Jézus eljövételét várjuk, különösen hangsúlyos, hogy adventben őbenne mutatta meg az Isten az ő dicsőségét.

A János evangéliuma első részében ezért mondja: „Az Ige testté lett, közöttünk lakozott és láttuk az ő dicsőségét, mint az Atya egyszülöttjének dicsőségét, telve kegyelemmel és igazsággal.” Az Úr Jézus sem használható úgy, mintha mágikus erő lenne, a vele való életközösség, személyes hitbeli életközösség az, ami által ő valóban az Isten dicsőségét jelentheti. Hiszen Jézusról sokan tudnak, de nem mindenki hisz benne. Aki nem hisz Jézusban, lehet hogy mágikus erőnek számít néha, de az Úrral nem lehet így élni. Az Úr Jézus amikor itt a földön járt, a maga dicsőségét abban mutatta meg, hogy ő is mindvégig szoros kapcsolatban volt az Atyával. Amikor a kereszten meghalt – most hadd mondjam így – az elhagyatottságában, az is igaz lett, hogy nincs dicsőség, a bűnt elhordozó Megváltó nem tapasztalhatta az Isten dicsőségének az örömét, ragyogását. Nekünk az Úr Jézuson keresztül, a vele való szeretetközösség életközössége az, ami azt mutatja, hogy mi is az Isten dicsőségében élhetünk. Nekünk nem a szentláda, vagy a templom jelenti az Úr dicsőségének a jelenlétét, hanem az Úr Jézus maga. Amikor mi követjük őt, bízunk benne, olvassuk a szavát, halljuk a kijelentést mi is, akkor az ő dicsőségét éljük át. Az ő dicsősége látszik az életünkön.

Az Úr dicsősége az ő szabadító tetteiben is megvalósult akkor, és a mi életünkben is. Szabadító tettei, amikor az Úrral való életközösségben átélem, hogy ő segít; mindeddig megsegített az Úr és ezután is segít. Amikor láthatom az ő dicsőségét szabadításában, szabadító tetteiben. Életközösség tehát az Úrral, vele élni, az ő jelenlétében és az ő szabadító tetteinek az átélése, ami az ő dicsőségét igazolja.

Ez a történet így bennünket is bűnbánatra hív, hogyha az Úrral való közösségünkben vannak hiányosságok, ha megújulásra van szükség az adventi időszakban. Itt a nép az Urat használni akarta; tegye ezt, tegye azt, mert neki ez kötelessége. A hívő embereket fenyegeti ez a gondolkodás, hogy ne az Úr kezében én, hanem még az Úr is az én kezemben. Ezek az emberek lehet, hogy imádkoztak is Istenhez, de lehet, hogy nem segítségül hívták az Urat, hanem el akarták neki mondani, hogy mit tegyen. Így nem lehet az Isten dicsőségét megélni és átélni, ezt nem hagyja ma sem. Óriási különbség az, amikor az szentláda, az Isten dicsőségének a jelképe azt mutatta az ő engedelmes népének minden időben, hogy milyen hatalmas az Úr keze. Aki kihozta őket Egyiptomból, megtartotta a pusztában, Sámuel idején is szabadítást adott, Jézusban pedig szabadítót adott. A bűnbánat és a megújulás azt jelenti, amikor újra kimondom, hogy Uram, nem én akarlak téged irányítani, hanem te irányíts engem újra.

Ez a történet abban is bátorít, hogy érdemes várni az Úr szabadítására. Az emberek itt akarták az Urat szabadítását, hozták a ládát is magukkal, de nem tapasztalhatták meg, mert nem hittek az Úrban. Amikor pedig bízunk Istenben, nem biztos, hogy ő egyből szabadít. Nem biztos, hogy „mindeddig megsegített az Úr igazsága” az a jelenben éppen átélhető. Lehet, hogy még mindig várni kell az Úr megoldására, még mindig nem segít az Úr. De ha vallom, hogy mindeddig megsegített, az is segít abban, hogy tudok várni. Várni az Úr szabadítására, aki nem fog elkésni soha. Amíg

várni kell, az 50. Zsoltár ismerős mondata segít: „Hívj segítségül a nyomorúság idején, én megszabadítlak téged, te pedig dicsőítesz engem.” Amíg nem éljük át az Úr szabadítását, még mindig csak várni kell, akkor a hit, a bizalom azt jelenti, hívj segítségül, ha kell napról napra, mert mindeddig megsegített, most is segít, biztos a jövő, csak lehet, hogy várni kell.

Ha ilyen súlyos állapotban, amilyen mélyre Isten népe került a történetben, Isten szabadítást adott. Sőt, mint kiderül, még a gonoszból is a végén áldást, jót hozott elő a népe számára, akkor az Úr szabadítására várva, még akkor is láthatjuk, hogy ő dicsőséges és akkor is érdemes rá várni, ha esetleg gonosz dolgok történnek. Rossz dolgok, lehetetlen dolgok. Amikor talán még én sem vagyok a helyemen, nem tudok bízni sem. Az Úr szabadítása azt jelenti, hogy az Úr dicsősége lehet, hogy először engem állít helyre, azután, ha kell, még a rosszból is jót fog kihozni. Ezért szolt a köszöntés, hogy aki hálával áldozik, az dicsőít engem. A hála azt jelenti, hogy én bízom Isten kegyelmében, ha kell előre is, és akkor kimunkálja bennem is a szabadítást és a körülményekben is. Isten népe itt nem élte át a segítséget, sőt elveszítette a dicsőséget, Izrael dicsőségét, de Isten még ebben is az ő szabadítását igazolta.

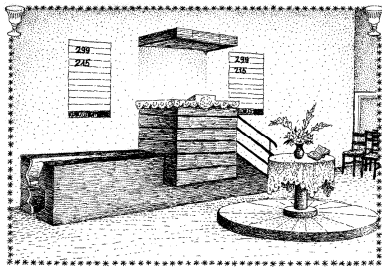
Kérjük, hogy az Úrban bízva, mi is újuljunk meg, ha kell, merjünk várni hűséggel szabadítására.

Imádkozzunk!

Magasztalunk téged mennyei Atyánk, hogy bennünket is mindeddig megsegítettél. Köszönjük neked Urunk, hogy a te szabadításod mindenképpen vonatkozott bűneink bocsánatára. Köszönjük Urunk, amikor felszabadítottál bennünket arra, hogy merjünk téged hittel követni, akkor is, ha nem könnyű, sőt néha kifejezetten nehéz. Köszönjük Urunk szabadításodat, amikor sikerültek a dolgaink, vagy ha nem úgy sikerült ahogyan szeretnénk volna és a végén csakugyan áldást hoztál ki belőle. Köszönjük neked Atyánk, hogy mi az Úr Jézusban ismerhetjük meg a te dicsőségedet. Áldunk, hogy személyes, hitbeli élő valóság lehet nekünk az ő vele való szeretetkapcsolat. Köszönjük Urunk, hogy ő általa és ő érette lehet nekünk is szabadulásunk. Arra kérünk, segíts ugyanakkor várnunk, várnunk szabadításodra, adj nekünk türelmet. Arra kérünk, hogy merjünk rád tekinteni, aki az ígéretet betartod, soha nem késel el. Arra is kérünk Urunk téged, hogy amikor bekövetkezik a szabadulás, akkor is azonnal rád tekintsünk, neked legyünk hálásak, merjünk szívből dicsőíteni téged. Urunk bocsásd meg nekünk, ha mi akartunk irányítani, mi akartuk neked megadni, hogy mit tegyél, szabadíts meg minden ilyen hitetlenségtől.

Imádkozunk Urunk azokért a testvéreinkért, akik ebben az időszakban hordanak nehéz terheket, akár betegség, akár munkahelyi problémák miatt. Könyörülj meg azokon a szeretteinken, akik kórházban vannak műtét előtt, vagy után, segítsd meg őket. Kérünk Urunk azokért, akik elvesztették a hitüket, akik úgy érzik, hogy nincs tovább, Urunk, hadd találják meg tenálad a megoldást. Kérünk arra Urunk, könyörülj meg népünkön is. Te látod, hogy népünknek mennyire szüksége van kegyelmedre, szabadításodra. Add, hogy hadd lehessünk mi a helyünkön, hogy megélhessük szeretetedet magyar népünk számára. Kérünk vezetőinkért is, add, hogy merjenek benned hinni. Adj megtérést a mi vezetőinknek és vezesd őket Urunk, hadd lehessenek jó döntéseik.

Ámen.

PASARÉTI PRÉDIKÁCIÓK

**Pasarét, 2011. december 1.
(csütörtök)**

Földvári Tibor

HA NINCS IZRAEL DICSÓSÉGE

Alapige: 1Sám 4,1-22

Sámuel beszéde eljutott egész Izráelhez. Izráel azután hadba vonult a filiszteusok ellen, és táborot ütöttek Eben-Háézer mellett, mert a filiszteusok már Afékban táboroztak. A filiszteusok csatarendbe álltak Izráellel szemben, heves harc kezdődött, és vereséget szenvedett Izráel a filiszteusoktól, akik levágtak a harcmezőn mintegy négyezer embert. A hadi nép visszavonult a táborba, és Izráel vénjei ezt mondták: *Miért veretett meg ma bennünket az Úr a filiszteusokkal? Hozzuk el ide Silóból az Úr szövetségládáját, jöjjön közénk, és szabadítson meg bennünket ellenségeink kezéből!* Ekkor a nép követeket küldött Silóba, és elhozták onnan a kerubokon ülő Seregek Urának a szövetségládáját. Éli két fia, Hofni és Fineás is ott volt az Isten szövetségládájával. Amikor az Úr szövetségládája megérkezett a táborba, egész Izráel olyan nagy ujjongásba tört ki, hogy még a föld is megrendült bele. Meghallották a filiszteusok is a hangos ujjongást, és ezt mondták: *Miféle nagy ujjongás hallatszik a héberek táborából? És megtudták, hogy az Úr ládája érkezett meg a táborba. Ekkor félelem fogta el a filiszteusokat, és ezt mondták: Isten jött a táborba! Jaj nekünk – mondták –, mert ilyen még nem volt sohasem! Jaj nekünk! Ki ment meg bennünket ennek a hatalmas Istennek a kezéből? Ez az az Isten, aki mindenféle csapással sújtotta Egyiptomot a pusztában! Filiszteusok! Legyetek erősek, legyetek férfiak, különben szolgálai lesztek a hébereknek, ahogyan ők szolgáltak nektek. Legyetek férfiak, harcoljatok! Harcoltak is a filiszteusok, és vereséget szenvedett Izráel. Mindenki hazafelé menekült, mert a vereség igen nagy volt. Elesett Izráelből harmincezer gyalogos. Elvették az Isten ládáját is. Éli két fia, Hofni és Fineás is meghalt. Egy benjámini férfi elfutott a csatatérről, és még aznap megérkezett Silóba megszaggyagott ruhában és porral a fején. Amikor megérkezett, Éli ott ült székén az út mentén figyelve, mert szíve remegett az Isten ládája miatt. Amikor megérkezett az az ember a városba és megmondta a hírt, jajgatott az egész város. Meghallva a hangos jajgatást, ezt kérdezte Éli: *Mi ez a nagy lárma?* Akkor az az ember gyorsan oda-ment, és megmondta Élinek. Éli akkor már kilencvennyolc éves volt, révedező szemével alig látott. Az az ember ezt mondta Élinek: *A csatatérről jövök, a csatatérről futottam el ma!* Éli ezt kérdezte: *Mi történt, fiam?* A hírnök így felelt: *Megfutamosított Izráel a filiszteusok előtt, és igen nagy vereség érte a népet. Meghalt két fiad, Hofni és Fineás is, sőt az Isten ládáját is elvették!* Amikor az Isten ládáját említette, Éli leesett a székről, háttal a kapufélfának, és a nyakát szegve meghalt, mert már öreg és elnehezedett ember volt. Negyven évig volt Izráel bírása. A menyje, Fineás*

felesége pedig terhes volt, közel a szüléshez. Amikor meghallotta a hírt, hogy elvették az Isten ládáját, és meghalt az apósa meg a férje is, összegörnyedt és szült, mert rájöttek a szülési fájdalmak. És amikor haldoklott, ezt mondták a mellette álló asszonyok: Ne félj, mert fiút szültél! De ő nem felelt, nem is figyelt oda, hanem elnevezte a gyermeket Íkábódnak, ami azt jelenti: Odavan Izráel dicsősége; mert elvették az Isten ládáját, és odalett az apósa, meg a férje is. Ezért mondta: Odavan Izráel dicsősége, mert elvették az Isten ládáját.

Imádkozzunk!

Imádunk téged mennyei Atyánk, hogy annyira mélyre hajoltál értünk és hozzánk, hogy még az Úr Jézust is kész voltál feláldozni érettünk, helyettünk. Dicsőítünk, hogy ő olyan mennyei bárány, aki megöletett és dicsőítünk, hogy mint élő Úr, mennyei Királyként uralkodik. Áldunk Urunk, ha ma is dicsőíthettünk téged, hálát adva neked, hálás étellel, szívvel áldozva neked. Köszönjük Urunk a mai munkanap minden örömét. Ha keserűség, sikertelenség lett volna, segíts, hogy meg tudjunk nyugodni a te jelenlétedben a gyülekezet közösségében. Urunk szeretnénk mi téged imádni szívből, valóban. Arra kérünk, hogy akik ismernek minket láthassák életünkön, ki vagy te számunkra és ezáltal is minél többen megismerhessenek téged, a dicsőség Urát, aki megtartó Isten vagy. Köszönjük Urunk, hogy az adventi időszakban most különösképpen is gondolhatunk hittél a te isteni szabadításodra, amit az Úr Jézusban egyszer, s mindenkorra elhoztál és kiteljesítesz, amikor eljön. Kérünk, hogy ez a jövő, mint élő reménység segítsen akkor nekünk, amikor esetleg szabadításodra kell várnunk. Az Úr Jézusért kérjük mindezt, Atyánk.

Amen.

Igehirdetés

Aki az utóbbi két évben járt Neszmélyen csendes héten, vagy csendes hétvégén, akkor láthatta, hogy a nagy ház mellett van egy nagyobb szikla darab és arra rá van írva egy kifejezés: „Ében háézer”. A gyermekhéten Ibi néniékkel voltunk és a bibliai történetek egyik igéjeként szerettük volna a neszmélyi konferencia telepen is látható módon leírni ezt a kifejezést, aminek a jelentése a 7,12-ből kiderül: „Mindaddig megsegített minket az Úr”.

Az a hely, ahol Izrael népe harcolt, illetve táborozott a filiszteusokkal szemben, ezt a jelentést hordozza: mindaddig megsegített minket az Úr. Ez a kifejezés az Úr jelenlétének a valóságát, szabadítása bizonyosságát igazolja, amit a múltban is végzett és hallottuk, hogy még a filiszteusok is tudták, hogy Isten milyen szabadítást vitt végbe Izraellel, egészen akkorig, amikor a filiszteusok megijedtek, hallva, hogy a szentláda ott van a táborban. De ez a kifejezés, a szó szerinti jelentése: a segítség kösziklása, aminek ez az üzenete: mindaddig megsegített az Úr, a jövőre is vonatkozik. Mivel a múltban is ezt tette Isten, biztos a győzelem a jelenben és a jövőnket is meghatározza.

Mi az oka akkor annak, mi a háttere, hogy a történet mégsem Isten szabadítását mutatja be? Miért kellett ennek a történetnek a végén egy szülő asszonnynak, aki boldog lehetne, hiszen fiú gyermeket szült, amikor éppen meghalt a férje, de a gyermek megszületik egészségesen, és élhet, a gyermekének az Ikábód nevet adnia, ami azt jelenti: nincs dicsőség, oda van Izrael dicsősége. Azaz, nincs szabadítás, nincs az Úr az ő népével.

A történet eleje, amikor megjegyzi, hogy éppen Ében-Háézer mellett táborozik Izrael a harcra, azt segíti megérteni nekünk is, hogy milyen szabadításról olvasunk

majd, de a vége mégis szörnyű igazság. Mi van ennek a háttérében? Mindenképpen tisztázni kell. Miben látszik mégis az Úr szabadítása és az ő dicsősége ebben a nagyon elszomorító történetben is.

Korábban nem vettem észre ebben a történetben, hogy Izrael éppen ezen a helyen táborozott, ezért lett nagyon fontos üzenetté ez. A 7. rész történéseiből derül csak ki, hogy mit jelent valójában ennek a helynek a neve. Mi, akik az események után vagyunk és azok is, akik először olvashatták ezeket a sorokat a királyság korában Izrael népéről, ők már tudhatták, hogy mi volt az Ében-Háézeri emlékezés és hálaadás. Izrael népe ezt még a mostani történet idejében nem élhette át és nem is tudhatta. Az egész történet - ahogy kiderül a leírásból – az Úr népének az egyik legsúlyosabb mélypontja. Hiszen ahogyan az újszülött csecsemő neve is hordozza, nincs dicsőség, amit az édesanyja is úgy magyaráz, hogy oda van Izrael dicsősége, kiderül, hogy nemcsak egy nagyon súlyos csatát veszített Izrael, hanem elveszítette az Úr jelenlétének a valóságát is.

Ez nagyon kilátástalan helyzetet jelent. Hiszen, ha nincs Izrael dicsősége, akkor nincs senki, nincs velük Isten, az Úr, bármikor elveszhetnek, teljesen reménytelen helyzet az egyénnek – gondoljunk Fineás feleségére – a családnak, a nemzetnek. Meghalt a lelki vezető, Éli főpap, aki a bíra is volt egyben, meghaltak a fiai, akik az Úr népének papjai voltak, elvesztették a háborút és a legsúlyosabb, a szentládát elvitte az ellenség.

A szentláda idegenkézbe és idegen földbe kerülése a legfájóbb mindenkinek. Még az édesanya is ezért nevezi a gyermeket Ikábódnak. Miért történhetett mindez? A történetből nagyon egyszerűen megadható a válasz: nincs Izrael dicsősége, ha a nép hitetlen, engedetlen. Hogy lehetne Isten dicsősége az engedetlen néppel és az engedetlen nép között?

A 18. versből megtudjuk, hogy Éli nemcsak főpap volt, hanem az Úr népének bírása is. Éli 40 esztendeig ítél, vagy bíraskodott Izrael fölött, tehát ő is bíra volt. Ez azért fontos, mert a Bírak könyve végéből megtudjuk, hogy abban az időben a jellemző Isten népe életében az volt, hogy mivel nem volt király, azért mindenki azt cselekedte, ami jónak látszott az ő szemei előtt. Ez azt igazolja, hogy mindenki azt tette, amit ő helyesnek és jónak látott, érzett. Ha az ő Istent jelentette volna itt, akkor mindenki hívő, az Úr engedelmes népe és a vezetők is ilyenek. De mivel a bírak korában nem volt király, aki utat mutathatott volna Isten népe számára, ezért mindenki szabadosan élt.

A történetből és a Sámuel könyve elejéből kiderül, hogy az Úr szólt Sámuelhez. Itt is azt olvassuk, hogy a nép megtudta, hogy Isten szólt Sámuelhez, tehát az Úr kijelentése már hallatszott, noha korábban Isten régóta nem szólt a nép állapota miatt. Viszont a nép, a harcosok, azok vezetői és lelki vezetői mégsem figyeltek az Úrra.

A legfájóbb viszont ebben a történetben, hogy ők a szövetségládának mágikus erőt tulajdonítottak. Nagyon jól érzékelték, hogy azért érte őket a veszteség, a háborús helyzet elvesztése, mert az Úr a filiszteusokon keresztül őket elveszítette. Tehát szükségük volt az Úr segítségére, úgy érezték, hogy ezt a harcot az Úr miatt veszítették el. Azt gondolták, hogyha oda viszik a szövetségládát, akkor az Úr ott lesz velük, akkor segíteni fogja őket győzelemre, akkor szabadulást ad. A történetben az a szomorú, hogy azt gondolták, hogy Isten annyira a szövetségládához kötött, hogyha a láda velük lesz, akkor Istennek is úgy kell ügyködnie, ahogy ők szeretnék. Vagyis, a vezetők elkezdenék Istent irányítani, jöjjön és szabadítsa.

Józsué idejében a szövetségláda jelenléte valóban az Úr szabadítását is jelentette. De ott nem arról volt szó, hogy a nép valamit csinált és Isten engedelmeskedett nekik, hanem az Úr mondta Józsuénak, hogy a ládát fogják meg a papok, vegyék fel a vállukra, álljanak bele a Jordán vizébe. Ott végig arról volt szó, hogy Isten mondta nekik, mit tegyenek a ládával és akkor ő megszabadítja a népet. Itt viszont úgy gondolták, hogy a nép kezében az Úr, köteles megvédeni őket. Mágikus erőt tulajdonítanak a szentládának. A főpap és a fiai – megtudjuk a 2. és a 3. részből – nagyon gonoszak. A legfájóbb ebben a történetben számomra, hogy Éli, a főpap a fiait jobban szereti, mint az Urat.

Az ellenség győzelme akkor is valóságos, amikor ott van a láda és a láda elvesztése, mindaz, ami a ládával történik abban is megerősítetik, ahogyan leírja a főpap halálának a körülményeit. Ez mindvégig szomorú történet, a bírák korának az egyik legmélyebb pontja, nehézsége. De az I. Sám 4. részben ez a történet mégsem lesújtani akar. Tény, hogy a rész végén ezt a szörnyű kifejezést kell olvasnunk – oda van Izrael dicsősége, mert elvételét az Isten ládája –, de ha a megelőző szakaszok, illetve az ezt következő részek kijelentéseit olvassuk, akkor kiderül, hogy lehet, hogy nagyon szomorú dolgok jellemzik Isten népet és a láda elvesztése is ezt igazolja, de az Úr ezen keresztül is szabadítást akar végezni, illetve ennek ellenére is Isten szabadítani akar.

A Sámuel könyve annak a történelmi műnek a része, ami az isteni üdvözítő, szabadító tettek leírását hivatott kijelenteni. Ezért lett leírva a Bírák könyve is. A történeti mű azt mutatja be, hogy Isten hogyan szabadítja meg az ő népet a legnehezebb körülmények között is. Ilyen szinten egészen más beállításba kerül az első vers, amely a történetet úgy vezeti be, hogy Sámuel beszéde ismert lett Izraelben.

Ebből meg lehetett tudni, hogy mindaz, ami Élivel és a fiaival történt, tulajdonképpen az Úr szavának beteljesedése. Isten ígérete beteljesedett abban, amit erről a főpapról és a fiairól elmondott. Mivel Isten ítélni akarta engedetlen szolgáját és a gonosz gyermekeit, ezért következett be az ő haláluk. Mivel a nép az Urat akarta irányítani és a szentláda mágikus használata gondolatával is teljesen hamisan az Úr ellen tettek, róla teljesen hamisan gondolkodtak, ezért következhetett be az a szörnyű állapot, hogy még a láda is elkerülhetett tőlük. Isten nem engedte, hogy megcsúfolják a nevét, se a főpap, se a fiai, de még a nép sem gondolhatja, hogyha ott a láda, akkor Isten irányítható lesz. Pedig az Úr megengedte, sőt támogatta, hogy még a láda is minél távolabb kerüljön el tőlük.

Ez még mindig szomorú és semmiféle szabadítás gondolata sem érzékelhető ebben a magyarázatban, hiszen mi abban a szabadítás, hogy elkerül tőlük a láda és Isten ítéli a főpapot és a fiait. Emlékezhetünk arra talán, hogy amikor Áron két fia, Nádáb és Abihu meghaltak, mert megszenteltségtelenítették az Úr szentélyét, akkor mondta Isten, hogy akik hozzá közel vannak, neki azokban kell megszenteltetni és az egész nép előtt megdicsőíttetni. Nádáb és Abihu, Áron fiai csupán annyit vétkeztek, hogy idegen tüzet vittek az Úr szentélyébe és ez nem tűnt súlyos véteknek, de az ő szent életük szentségtelensége mégis ilyen súlyos ítéletet vont magára. Éli fiai sokkal gonoszabbak voltak Áron fiainál, és ezért következett be az ítélet. De fontos, az Úr azt mondta, akik hozzám közel vannak, azokban kell megszenteltetni.

Miért ír szabadításról ebben a részben még az ítélet leírása is? Mert azt érzékelteti, hogy az Úr azokhoz nincs közel és nem lehet közel, akik nem akarják őt szentül követni és neki engedelmeskedve élni. Amikor Ádám és Éva a bűneset után kiűzet-

tek az Éden kertjéből, abban is szabadítás is volt; Isten nem engedte, hogy az örök élet ajándékát bűnös emberként élvezhessék, lehessen az övék. Milyen szörnyű lenne örökké élni bűnösen.

Akik az Úrhoz közel vannak, azokat az Úr még szentebbül akarja látni. Ha a nép is közel akar lenni az Úrhoz, akkor neki is komolyan kell venni a szentséget. Ez a történet azt mutatja be, hogy nem lehet az Úr közelébe lenni és ő nem akar ott lenni népe között, ha az ilyen szentségtelen akar maradni. Ha úgy maradna Isten dicsősége a néppel ebben az istentelenségben, akkor a végén a nép is elpusztulna. Itt csak a nép egy része veszett el, illetve a vezetők. De ha Isten dicsősége ott maradt volna mindenfajta szabadítás nélkül, a végén az egész nép elpusztul.

Ezért érzem fontosnak, hogy az Ében-Háézer kifejezés a rész elején, a hely, ahol Isten népe táborozik, nem véletlenül került a leírásba. Isten népe egy olyan helyen tartózkodik, ahol az Úr segítése és szabadítása valósul meg. Ha azonban Isten népe engedetlen, akkor nem valósul meg. A kijelentés fényében az Úrnak ítélnie kell ezt a népet és annak vezetőit is. A 7,12-ből megtudjuk, hogy amikor Isten szabadított, akkor már a nép bűnbánatot tartott, a nép akkor már átélte, hogy Isten mindenfajta beavatkozás nélkül hatalmasan megrémisztette a filiszteusokat, és Izrael győzelmet aratott. Akkor nevezte el Sámuel azt a sziklát ezzel a névvel és azután az egész terület ezt a nevet hordozza: mindeddig megsegített minket az Úr.

Ebben a névben benne volt ennek a történetnek a végkifejlete is. Itt még Isten nem segíthetett, mert a nép engedetlen maradt, nem megtérni akartak, amikor először vesztettek, hanem arra gondoltak, hogy jöjjön az Úr és segítsen, mert azért van. Gondolkodtak továbbá, hogy aztán hagyjon békén bennünket, hadd tegyük továbbra is azt, ami a szemeink előtt kedves, ne akarjon az Úr befolyásolni bennünket, csak most szabadítson. Ilyen volt Éli főpap és az ő fiainak a gondolkodása – csak ezért nem szabadulhattak meg akkor.

Az Éli bíra volta is azt erősíti, hogy ez is olyan időszak volt, amikor szükség lett volna királyra, mivel nem volt király Izraelben, az Isten népe tagjai azért gondolkodtak úgy, ahogy. Ez a történet is még mindig azt mutatja Sámuel könyve elején, hogy már nagyon kellene végre a király. A kijelentés fényében tudjuk, hogy Sámuel azért született meg, hogy Isten adhasson királyt végre az ő népének. Már nem sok időt kellett várni, már megszületett az Úrnak az a szolgája, aki felkeni az Úr választott királyát, ő már ott van a helyén, közel van az Úrhoz, már Silóban. A szentládát ő nem mágikus erőnek tulajdonítja, hanem tudja, hogy az Úr szent és tiszta és azon munkálkodik, hogy a nép is álljon helyre. Sámuel itt már szinte felnőtt ember.

Az Úr is királyt akar adni. A történeti mű, amin végig vonul, tulajdonképpen Mózes első könyvétől kezdődően egészen a Királyok könyvéig, bemutatja, hogy Isten akart királyt adni. Ezt Ábrahámnak is elmondta az 1Móz 17-ben, aztán megerősítette a törvényben (5Móz 17). A Sámuel könyve azért lett leírva, hogy Isten bemutassa, hogy a bírák és a királyság közötti átmeneti időben is hogyan szabadította Isten a népet és hogyan készült királyt adni.

Az a kifejezés tehát, hogy Éli 40 évet uralkodott, mint bíra Izrael népe fölött, azt érzékelteti a szövegben, hogy Istent királyt fog adni. Éli meghalt és az ő halála nem dicsőséges, de abban az időben, amikor a bírák éltek nagyon sok bíra élete nem volt dicsőséges. Isten azonban mégis használta őket is és a népet is megtartotta, szabadította, ha kellett, még a gonoszból is, egy engedetlen bírán keresztül is Isten mégis csak szabadított, mert ő hatalmas Úr. Ő csakugyan az az Isten, akitől a filiszteusoknak

volt kitől félnie, ő valóban a kerubokon ülő dicsőséges király. Az ő népe és vezetői számára azonban ennek a valósága akkor igaz, ha ők is királynak tartják az Urat. Ha nem ők akarják irányítani Istent, hanem hagyják, hogy Isten vezesse őket.

Az 5. és 6. részben nem véletlenül van leírva, hogy amikor az Isten ládája idegen földre és idegen kézbe került, akkor bizony Isten gondoskodott arról, hogy még a láda kezelése és mindaz, ami a ládával történik, igazolja, hogy nem lehet bármit tennie az ellenségnek sem. A történet folytatása jelzi, hogy valóban az Úr dicsőséges. Oda van Izrael dicsősége, mert a nép engedetlen volt, de ahova került az Úr ládája, ott megvalósult Isten dicsősége és ezáltal is Isten készült visszaadni a ládát az ő népének, mert Isten nem akart a népe nélkül élni. Isten nem akarta, hogy attól fogva a láda mindörökre az idegenek kezébe legyen. Amit az Úr itt megengedett, azért történt, hogy jelezze a nép számára, hogy úgy akar velük lenni, hogy eközben őket is megszabadítja.

Ezért hangsúlyos, hogy a 7. részben már látszik az Úr szabadítása. Húsz év telt el úgy, hogy Izrael népe vágyakozott, sóvárgott az Úr jelenléte iránt. Igazából még nem volt helyén a láda, de már nem idegen földön volt – ez a 7. részben kiderül. Amikor Isten népe vágyakozik az Úr iránt, akkor Sámuel ezt mondja nekik: „Ha ti teljes szívetekből megtértek az Úrhoz és eltávolítjátok magatok közül az idegen isteneket és Astarótot és szíveiteket elkészítitek az Úrnak és csak neki szolgáltok, akkor megszabadít titeket a filiszteusok kezéből. Elhányák azért Izrael fiai a bálványokat és Astarótot, és csak az Úrnak szolgálnak.” Aztán Sámuel összehívja a népet nagy bűnbánó imádkozásra, találkozásra, ahol áldozatot mutat be és amikor a filiszteusok meghallják, hogy együtt a nép, gyorsan fölkerekednek, hogy megtámadják Izraelt. De Sámuel imádkozik a népért és az Úr akkor adja a szabadítást, amit végbe visz. A nép itt már bűnbánatot tartott, helyreállt és szívből elismerte, hogy az Úr az Isten és csak akkor mehetnek az Úr közelébe, ha csak neki szolgálnak és csak ő az Istenük. Sámuel ennek a győzelemnek és Isten népe megtérésének az emlékét akarja megörökíteni, amikor azt mondja: „Mindeddig megsegített minket az Úr.”

A folytatásból kiderül, hogy az Isten ládája teljesen a helyére kerül, amikor a salamoni templom felépül, akkor már állandó helye van Jeruzsálemben. Megtörtént, hogy az Úr ládája ismét elpusztult, az Isten temploma elveszett – a babiloni fogság idején – Ezékiel könyvében azt is olvassuk, hogy még az Úr dicsőségének jelzője, a felhője is elhagyta a templomot és a várost, mert a nép megint istentelen lett és engedetlen és úgy nem lehetett Isten az ő népe között. De az Ezékiel könyve azzal fejeződik be, hogy az Úr dicsősége visszatért Jeruzsálembe és meghirdette ezzel is a messiási szabadítást.

Az Úr ládáját tehát nem lehetett mágikus eszközként használni, de amikor Isten népe ezt a ládát valóban annak tartotta, amiért Isten nekik adta, hogy mutassa nekik, hogy ki ő, az ő szövetséges Uruk, akinek engedelmeskedniük kell, akiben bízhatnak, akinek a követői lehetnek, aki az ő királyuk. Aki, ha királyt ad nekik és Dávid személyében adott királyt, azt is azért teszi, hogy a király hűsége is biztosítsa az Urukhoz való hűséget. A történet 4. részében ezért érzem és látom, hogy minden szomorú igazsága ellenére azt a szabadítást hirdeti, hogy nincs oda Izrael dicsősége. Akkor és ott oda volt, nincs dicsőség, az Úr jelenléte nem lehetett ott a népe között, mert a nép és vezetői istentelenek voltak. De Isten mégis szabadítást készített és az egész könyv és kijelentés fényében látható, hogy az Úr szabadítása egyszer, s mindenkorra bevégeztetett. Mégiscsak meglett Izrael dicsősége.

Nekünk, akik ma élünk, még a Sámuel első könyve olvasóinál is mélyebb üzenetté lett ez a történet, hiszen mi tudjuk, hogy az Isten dicsősége már a maga legteljesebb formájában megmutatkozott az Úr Jézusban. Most advent idején, amikor Karácsony ünnepére készülünk, ami ennél sokkal fontosabb, az Úr Jézus eljövetelét várjuk, különösen hangsúlyos, hogy adventben őbenne mutatta meg az Isten az ő dicsőségét.

A János evangéliuma első részében ezért mondja: „Az Ige testté lett, közöttünk lakozott és láttuk az ő dicsőségét, mint az Atya egyszülöttjének dicsőségét, telve kegyelemmel és igazsággal.” Az Úr Jézus sem használható úgy, mintha mágikus erő lenne, a vele való életközösség, személyes hitbeli életközösség az, ami által ő valóban az Isten dicsőségét jelentheti. Hiszen Jézusról sokan tudnak, de nem mindenki hisz benne. Aki nem hisz Jézusban, lehet hogy mágikus erőnek számít néha, de az Úrral nem lehet így élni. Az Úr Jézus amikor itt a földön járt, a maga dicsőségét abban mutatta meg, hogy ő is mindvégig szoros kapcsolatban volt az Atyával. Amikor a kereszten meghalt – most hadd mondjam így – az elhagyatottságában, az is igaz lett, hogy nincs dicsőség, a bűnt elhordozó Megváltó nem tapasztalhatta az Isten dicsőségének az örömét, ragyogását. Nekünk az Úr Jézuson keresztül, a vele való szeretetközösség életközössége az, ami azt mutatja, hogy mi is az Isten dicsőségében élhetünk. Nekünk nem a szentláda, vagy a templom jelenti az Úr dicsőségének a jelenlétét, hanem az Úr Jézus maga. Amikor mi követjük őt, bízunk benne, olvassuk a szavát, halljuk a kijelentést mi is, akkor az ő dicsőségét éljük át. Az ő dicsősége látszik az életünkön.

Az Úr dicsősége az ő szabadító tetteiben is megvalósult akkor, és a mi életünkben is. Szabadító tettei, amikor az Úrral való életközösségben átélem, hogy ő segít; mindeddig megsegített az Úr és ezután is segít. Amikor láthatom az ő dicsőségét szabadításában, szabadító tetteiben. Életközösség tehát az Úrral, vele élni, az ő jelenlétében és az ő szabadító tetteinek az átélése, ami az ő dicsőségét igazolja.

Ez a történet így bennünket is bűnbánatra hív, hogyha az Úrral való közösségünkben vannak hiányosságok, ha megújulásra van szükség az adventi időszakban. Itt a nép az Urat használni akarta; tegye ezt, tegye azt, mert neki ez kötelessége. A hívő embereket fenyegeti ez a gondolkodás, hogy ne az Úr kezében én, hanem még az Úr is az én kezemben. Ezek az emberek lehet, hogy imádkoztak is Istenhez, de lehet, hogy nem segítségül hívták az Urat, hanem el akarták neki mondani, hogy mit tegyen. Így nem lehet az Isten dicsőségét megélni és átélni, ezt nem hagyja ma sem. Óriási különbség az, amikor az szentláda, az Isten dicsőségének a jelképe azt mutatta az ő engedelmes népének minden időben, hogy milyen hatalmas az Úr keze. Aki kihozta őket Egyiptomból, megtartotta a pusztában, Sámuel idején is szabadítást adott, Jézusban pedig szabadítót adott. A bűnbánat és a megújulás azt jelenti, amikor újra kimondom, hogy Uram, nem én akarlak téged irányítani, hanem te irányíts engem újra.

Ez a történet abban is bátorít, hogy érdemes várni az Úr szabadítására. Az emberek itt akarták az Urat szabadítását, hozták a ládát is magukkal, de nem tapasztalhatták meg, mert nem hittek az Úrban. Amikor pedig bízunk Istenben, nem biztos, hogy ő egyből szabadít. Nem biztos, hogy „mindeddig megsegített az Úr igazsága” az a jelenben éppen átélhető. Lehet, hogy még mindig várni kell az Úr megoldására, még mindig nem segít az Úr. De ha vallom, hogy mindeddig megsegített, az is segít abban, hogy tudok várni. Várni az Úr szabadítására, aki nem fog elkésni soha. Amíg

várni kell, az 50. Zsoltár ismerős mondata segít: „Hívj segítségül a nyomorúság idején, én megszabadítlak téged, te pedig dicsőítesz engem.” Amíg nem éljük át az Úr szabadítását, még mindig csak várni kell, akkor a hit, a bizalom azt jelenti, hívj segítségül, ha kell napról napra, mert mindeddig megsegített, most is segít, biztos a jövő, csak lehet, hogy várni kell.

Ha ilyen súlyos állapotban, amilyen mélyre Isten népe került a történetben, Isten szabadítást adott. Sőt, mint kiderül, még a gonoszból is a végén áldást, jót hozott elő a népe számára, akkor az Úr szabadítására várva, még akkor is láthatjuk, hogy ő dicsőséges és akkor is érdemes rá várni, ha esetleg gonosz dolgok történnek. Rossz dolgok, lehetetlen dolgok. Amikor talán még én sem vagyok a helyemen, nem tudok bízni sem. Az Úr szabadítása azt jelenti, hogy az Úr dicsősége lehet, hogy először engem állít helyre, azután, ha kell, még a rosszból is jót fog kihozni. Ezért szolt a köszöntés, hogy aki hálával áldozik, az dicsőít engem. A hála azt jelenti, hogy én bízom Isten kegyelmében, ha kell előre is, és akkor kimunkálja bennem is a szabadítást és a körülményekben is. Isten népe itt nem élte át a segítséget, sőt elveszítette a dicsőséget, Izrael dicsőségét, de Isten még ebben is az ő szabadítását igazolta.

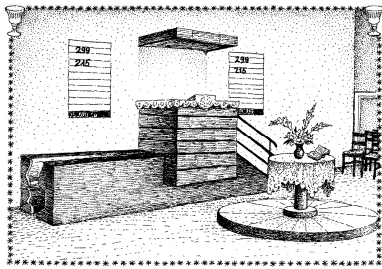
Kérjük, hogy az Úrban bízva, mi is újuljunk meg, ha kell, merjünk várni hűséggel szabadítására.

Imádkozzunk!

Magasztalunk téged mennyei Atyánk, hogy bennünket is mindeddig megsegítettél. Köszönjük neked Urunk, hogy a te szabadításod mindenképpen vonatkozott bűneink bocsánatára. Köszönjük Urunk, amikor felszabadítottál bennünket arra, hogy merjünk téged hittel követni, akkor is, ha nem könnyű, sőt néha kifejezetten nehéz. Köszönjük Urunk szabadításodat, amikor sikerültek a dolgaink, vagy ha nem úgy sikerült ahogyan szerettük volna és a végén csakugyan áldást hoztál ki belőle. Köszönjük neked Atyánk, hogy mi az Úr Jézusban ismerhetjük meg a te dicsőségedet. Áldunk, hogy személyes, hitbeli élő valóság lehet nekünk az ő vele való szeretetkapcsolat. Köszönjük Urunk, hogy ő általa és ő érette lehet nekünk is szabadulásunk. Arra kérünk, segíts ugyanakkor várnunk, várnunk szabadításodra, adj nekünk türelmet. Arra kérünk, hogy merjünk rád tekinteni, aki az ígéretet betartod, soha nem késel el. Arra is kérünk Urunk téged, hogy amikor bekövetkezik a szabadulás, akkor is azonnal rád tekintsünk, neked legyünk hálásak, merjünk szívből dicsőíteni téged. Urunk bocsásd meg nekünk, ha mi akartunk irányítani, mi akartuk neked megadni, hogy mit tegyél, szabadíts meg minden ilyen hitetlenségtől.

Imádkozunk Urunk azokért a testvéreinkért, akik ebben az időszakban hordanak nehéz terheket, akár betegség, akár munkahelyi problémák miatt. Könyörülj meg azokon a szeretteinken, akik kórházban vannak műtét előtt, vagy után, segítsd meg őket. Kérünk Urunk azokért, akik elvesztették a hitüket, akik úgy érzik, hogy nincs tovább, Urunk, hadd találják meg tenálad a megoldást. Kérünk arra Urunk, könyörülj meg népünkön is. Te látod, hogy népünknek mennyire szüksége van kegyelmedre, szabadításodra. Add, hogy hadd lehessünk mi a helyünkön, hogy megélhessük szeretetedet magyar népünk számára. Kérünk vezetőinkért is, add, hogy merjenek benned hinni. Adj megtérést a mi vezetőinknek és vezesd őket Urunk, hadd lehessenek jó döntéseik.

Ámen.

PASARÉTI PRÉDIKÁCIÓK

**Pasarét, 2011. december 1.
(csütörtök)**

Földvári Tibor

HA NINCS IZRAEL DICSÓSÉGE

Alapige: 1Sám 4,1-22

Sámuel beszéde eljutott egész Izráelhez. Izráel azután hadba vonult a filiszteusok ellen, és táborot ütöttek Eben-Háézer mellett, mert a filiszteusok már Afékban táboroztak. A filiszteusok csatarendbe álltak Izráellel szemben, heves harc kezdődött, és vereséget szenvedett Izráel a filiszteusoktól, akik levágtak a harcmezőn mintegy négyezer embert. A hadi nép visszavonult a táborba, és Izráel vénjei ezt mondták: *Miért veretett meg ma bennünket az Úr a filiszteusokkal? Hozzuk el ide Silóból az Úr szövetségládáját, jöjjön közénk, és szabadítson meg bennünket ellenségeink kezéből!* Ekkor a nép követeket küldött Silóba, és elhozták onnan a kerubokon ülő Seregek Urának a szövetségládáját. Éli két fia, Hofni és Fineás is ott volt az Isten szövetségládájával. Amikor az Úr szövetségládája megérkezett a táborba, egész Izráel olyan nagy ujjongásba tört ki, hogy még a föld is megrendült bele. Meghallották a filiszteusok is a hangos ujjongást, és ezt mondták: *Miféle nagy ujjongás hallatszik a héberek táborából? És megtudták, hogy az Úr ládája érkezett meg a táborba. Ekkor félelem fogta el a filiszteusokat, és ezt mondták: Isten jött a táborba! Jaj nekünk – mondták –, mert ilyen még nem volt sohasem! Jaj nekünk! Ki ment meg bennünket ennek a hatalmas Istennek a kezéből? Ez az az Isten, aki mindenféle csapással sújtotta Egyiptomot a pusztában! Filiszteusok! Legyetek erősek, legyetek férfiak, különben szolgálai lesztek a hébereknek, ahogyan ők szolgáltak nektek. Legyetek férfiak, harcoljatok! Harcoltak is a filiszteusok, és vereséget szenvedett Izráel. Mindenki hazafelé menekült, mert a vereség igen nagy volt. Elesett Izráelből harmincezer gyalogos. Elvették az Isten ládáját is. Éli két fia, Hofni és Fineás is meghalt. Egy benjámini férfi elfutott a csatatérről, és még aznap megérkezett Silóba megszaggyagott ruhában és porral a fején. Amikor megérkezett, Éli ott ült székén az út mentén figyelve, mert szíve remegett az Isten ládája miatt. Amikor megérkezett az az ember a városba és megmondta a hírt, jajgatott az egész város. Meghallva a hangos jajgatást, ezt kérdezte Éli: *Mi ez a nagy lárma?* Akkor az az ember gyorsan oda ment, és megmondta Élinek. Éli akkor már kilencvennyolc éves volt, révedező szemével alig látott. Az az ember ezt mondta Élinek: *A csatatérről jövök, a csatatérről futottam el ma!* Éli ezt kérdezte: *Mi történt, fiam?* A hírnök így felelt: *Megfutamosított Izráel a filiszteusok előtt, és igen nagy vereség érte a népet. Meghalt két fiad, Hofni és Fineás is, sőt az Isten ládáját is elvették!* Amikor az Isten ládáját említette, Éli leesett a székről, háttal a kapufélfának, és a nyakát szegve meghalt, mert már öreg és elnehezedett ember volt. Negyven évig volt Izráel bírása. A menyje, Fineás*

felesége pedig terhes volt, közel a szüléshez. Amikor meghallotta a hírt, hogy elvették az Isten ládáját, és meghalt az apósa meg a férje is, összegörnyedt és szült, mert rájöttek a szülési fájdalmak. És amikor haldoklott, ezt mondták a mellette álló asszonyok: Ne félj, mert fiút szültél! De ő nem felelt, nem is figyelt oda, hanem elnevezte a gyermeket Íkábódnak, ami azt jelenti: Odavan Izráel dicsősége; mert elvették az Isten ládáját, és odalett az apósa, meg a férje is. Ezért mondta: Odavan Izráel dicsősége, mert elvették az Isten ládáját.

Imádkozzunk!

Imádunk téged mennyei Atyánk, hogy annyira mélyre hajoltál értünk és hozzánk, hogy még az Úr Jézust is kész voltál feláldozni érettünk, helyettünk. Dicsőítünk, hogy ő olyan mennyei bárány, aki megöletett és dicsőítünk, hogy mint élő Úr, mennyei Királyként uralkodik. Áldunk Urunk, ha ma is dicsőíthettünk téged, hálát adva neked, hálás étellel, szívvel áldozva neked. Köszönjük Urunk a mai munkanap minden örömét. Ha keserűség, sikertelenség lett volna, segíts, hogy meg tudjunk nyugodni a te jelenlétedben a gyülekezet közösségében. Urunk szeretnénk mi téged imádni szívből, valóban. Arra kérünk, hogy akik ismernek minket láthassák életünkön, ki vagy te számunkra és ezáltal is minél többen megismerhessenek téged, a dicsőség Urát, aki megtartó Isten vagy. Köszönjük Urunk, hogy az adventi időszakban most különösképpen is gondolhatunk hittél a te isteni szabadításodra, amit az Úr Jézusban egyszer, s mindenkorra elhoztál és kiteljesítesz, amikor eljön. Kérünk, hogy ez a jövő, mint élő reménység segítsen akkor nekünk, amikor esetleg szabadításodra kell várnunk. Az Úr Jézusért kérjük mindezt, Atyánk.

Amen.

Igehirdetés

Aki az utóbbi két évben járt Neszmélyen csendes héten, vagy csendes hétvégén, akkor láthatta, hogy a nagy ház mellett van egy nagyobb szikla darab és arra rá van írva egy kifejezés: „Ében háézer”. A gyermekhéten Ibi néniékkel voltunk és a bibliai történetek egyik igéjeként szerettük volna a neszmélyi konferencia telepen is látható módon leírni ezt a kifejezést, aminek a jelentése a 7,12-ből kiderül: „Mindaddig megsegített minket az Úr”.

Az a hely, ahol Izrael népe harcolt, illetve táborozott a filiszteusokkal szemben, ezt a jelentést hordozza: mindaddig megsegített minket az Úr. Ez a kifejezés az Úr jelenlétének a valóságát, szabadítása bizonyosságát igazolja, amit a múltban is végzett és hallottuk, hogy még a filiszteusok is tudták, hogy Isten milyen szabadítást vitt végbe Izraellel, egészen akkorig, amikor a filiszteusok megijedtek, hallva, hogy a szentláda ott van a táborban. De ez a kifejezés, a szó szerinti jelentése: a segítség kösziklája, aminek ez az üzenete: mindaddig megsegített az Úr, a jövőre is vonatkozik. Mivel a múltban is ezt tette Isten, biztos a győzelem a jelenben és a jövőnket is meghatározza.

Mi az oka akkor annak, mi a háttere, hogy a történet mégsem Isten szabadítását mutatja be? Miért kellett ennek a történetnek a végén egy szülő asszonnynak, aki boldog lehetne, hiszen fiú gyermeket szült, amikor éppen meghalt a férje, de a gyermek megszületik egészségesen, és élhet, a gyermekének az Ikábód nevet adnia, ami azt jelenti: nincs dicsőség, oda van Izrael dicsősége. Azaz, nincs szabadítás, nincs az Úr az ő népével.

A történet eleje, amikor megjegyzi, hogy éppen Ében-Háézer mellett táborozik Izrael a harcra, azt segíti megérteni nekünk is, hogy milyen szabadításról olvasunk

majd, de a vége mégis szörnyű igazság. Mi van ennek a háttérében? Mindenképpen tisztázni kell. Miben látszik mégis az Úr szabadítása és az ő dicsősége ebben a nagyon elszomorító történetben is.

Korábban nem vettem észre ebben a történetben, hogy Izrael éppen ezen a helyen táborozott, ezért lett nagyon fontos üzenetté ez. A 7. rész történéseiből derül csak ki, hogy mit jelent valójában ennek a helynek a neve. Mi, akik az események után vagyunk és azok is, akik először olvashatták ezeket a sorokat a királyság korában Izrael népéről, ők már tudhatták, hogy mi volt az Ében-Háézeri emlékezés és hálaadás. Izrael népe ezt még a mostani történet idejében nem élhette át és nem is tudhatta. Az egész történet - ahogy kiderül a leírásból – az Úr népének az egyik legsúlyosabb mélypontja. Hiszen ahogyan az újszülött csecsemő neve is hordozza, nincs dicsőség, amit az édesanya is úgy magyaráz, hogy oda van Izrael dicsősége, kiderül, hogy nemcsak egy nagyon súlyos csatát veszített Izrael, hanem elveszítette az Úr jelenlétének a valóságát is.

Ez nagyon kilátástalan helyzetet jelent. Hiszen, ha nincs Izrael dicsősége, akkor nincs senki, nincs velük Isten, az Úr, bármikor elveszhetnek, teljesen reménytelen helyzet az egyénnek – gondoljunk Fineás feleségére – a családnak, a nemzetnek. Meghalt a lelki vezető, Éli főpap, aki a bíra is volt egyben, meghaltak a fiai, akik az Úr népének papjai voltak, elvesztették a háborút és a legsúlyosabb, a szentládát elvitte az ellenség.

A szentláda idegenkézbe és idegen földbe kerülése a legfájóbb mindenkinek. Még az édesanya is ezért nevezi a gyermeket Ikábódnak. Miért történhetett mindez? A történetből nagyon egyszerűen megadható a válasz: nincs Izrael dicsősége, ha a nép hitetlen, engedetlen. Hogy lehetne Isten dicsősége az engedetlen néppel és az engedetlen nép között?

A 18. versből megtudjuk, hogy Éli nemcsak főpap volt, hanem az Úr népének bírása is. Éli 40 esztendeig ítél, vagy bíraskodott Izrael fölött, tehát ő is bíra volt. Ez azért fontos, mert a Bírak könyve végéből megtudjuk, hogy abban az időben a jellemző Isten népe életében az volt, hogy mivel nem volt király, azért mindenki azt cselekedte, ami jónak látszott az ő szemei előtt. Ez azt igazolja, hogy mindenki azt tette, amit ő helyesnek és jónak látott, érzett. Ha az ő Istent jelentette volna itt, akkor mindenki hívő, az Úr engedelmes népe és a vezetők is ilyenek. De mivel a bírak korában nem volt király, aki utat mutathatott volna Isten népe számára, ezért mindenki szabadosan élt.

A történetből és a Sámuel könyve elejéből kiderül, hogy az Úr szólt Sámuelhez. Itt is azt olvassuk, hogy a nép megtudta, hogy Isten szólt Sámuelhez, tehát az Úr kijelentése már hallatszott, noha korábban Isten régóta nem szólt a nép állapota miatt. Viszont a nép, a harcosok, azok vezetői és lelki vezetői mégsem figyeltek az Úrra.

A legfájóbb viszont ebben a történetben, hogy ők a szövetségládának mágikus erőt tulajdonítottak. Nagyon jól érzékelték, hogy azért érte őket a veszteség, a háborús helyzet elvesztése, mert az Úr a filiszteusokon keresztül őket elveszítette. Tehát szükségük volt az Úr segítségére, úgy érezték, hogy ezt a harcot az Úr miatt veszítették el. Azt gondolták, hogyha oda viszik a szövetségládát, akkor az Úr ott lesz velük, akkor segíteni fogja őket győzelemre, akkor szabadulást ad. A történetben az a szomorú, hogy azt gondolták, hogy Isten annyira a szövetségládához kötött, hogyha a láda velük lesz, akkor Istennek is úgy kell ügyködnie, ahogy ők szeretnék. Vagyis, a vezetők elkezdenék Istent irányítani, jöjjön és szabadítsa.

Józsué idejében a szövetségláda jelenléte valóban az Úr szabadítását is jelentette. De ott nem arról volt szó, hogy a nép valamit csinált és Isten engedelmeskedett nekik, hanem az Úr mondta Józsuénak, hogy a ládát fogják meg a papok, vegyék fel a vállukra, álljanak bele a Jordán vizébe. Ott végig arról volt szó, hogy Isten mondta nekik, mit tegyenek a ládával és akkor ő megszabadítja a népet. Itt viszont úgy gondolták, hogy a nép kezében az Úr, köteles megvédeni őket. Mágikus erőt tulajdonítanak a szentládának. A főpap és a fiai – megtudjuk a 2. és a 3. részből – nagyon gonoszak. A legfájóbb ebben a történetben számomra, hogy Éli, a főpap a fiait jobban szereti, mint az Urat.

Az ellenség győzelme akkor is valóságos, amikor ott van a láda és a láda elvesztése, mindaz, ami a ládával történik abban is megerősítetik, ahogyan leírja a főpap halálának a körülményeit. Ez mindvégig szomorú történet, a bírák korának az egyik legmélyebb pontja, nehézsége. De az I. Sám 4. részben ez a történet mégsem lesújtani akar. Tény, hogy a rész végén ezt a szörnyű kifejezést kell olvasnunk – oda van Izrael dicsősége, mert elvéttetett az Isten ládája –, de ha a megelőző szakaszok, illetve az ezt következő részek kijelentéseit olvassuk, akkor kiderül, hogy lehet, hogy nagyon szomorú dolgok jellemzik Isten népet és a láda elvesztése is ezt igazolja, de az Úr ezen keresztül is szabadítást akar végezni, illetve ennek ellenére is Isten szabadítani akar.

A Sámuel könyve annak a történelmi műnek a része, ami az isteni üdvözítő, szabadító tettek leírását hivatott kijelenteni. Ezért lett leírva a Bírák könyve is. A történeti mű azt mutatja be, hogy Isten hogyan szabadítja meg az ő népet a legnehezebb körülmények között is. Ilyen szinten egészen más beállítással kerül az első vers, amely a történetet úgy vezeti be, hogy Sámuel beszéde ismert lett Izraelben.

Ebből meg lehetett tudni, hogy mindaz, ami Élivel és a fiaival történt, tulajdonképpen az Úr szavának beteljesedése. Isten ígérete beteljesedett abban, amit erről a főpapról és a fiairól elmondott. Mivel Isten ítélni akarta engedetlen szolgáját és a gonosz gyermekeit, ezért következett be az ő haláluk. Mivel a nép az Urat akarta irányítani és a szentláda mágikus használata gondolatával is teljesen hamisan az Úr ellen tettek, róla teljesen hamisan gondolkodtak, ezért következhetett be az a szörnyű állapot, hogy még a láda is elkerülhetett tőlük. Isten nem engedte, hogy megcsúfolják a nevét, se a főpap, se a fiai, de még a nép sem gondolhatja, hogyha ott a láda, akkor Isten irányítható lesz. Pedig az Úr megengedte, sőt támogatta, hogy még a láda is minél távolabb kerüljön el tőlük.

Ez még mindig szomorú és semmiféle szabadítás gondolata sem érzékelhető ebben a magyarázatban, hiszen mi abban a szabadítás, hogy elkerül tőlük a láda és Isten ítéli a főpapot és a fiait. Emlékezhetünk arra talán, hogy amikor Áron két fia, Nádáb és Abihu meghaltak, mert megszenteltségtelenítették az Úr szentélyét, akkor mondta Isten, hogy akik hozzá közel vannak, neki azokban kell megszenteltetni és az egész nép előtt megdicsőíttetni. Nádáb és Abihu, Áron fiai csupán annyit vétkeztek, hogy idegen tüzet vittek az Úr szentélyébe és ez nem tűnt súlyos véteknek, de az ő szent életük szentségtelensége mégis ilyen súlyos ítéletet vont magára. Éli fiai sokkal gonoszabbak voltak Áron fiainál, és ezért következett be az ítélet. De fontos, az Úr azt mondta, akik hozzám közel vannak, azokban kell megszenteltetni.

Miért ír szabadításról ebben a részben még az ítélet leírása is? Mert azt érzékelteti, hogy az Úr azokhoz nincs közel és nem lehet közel, akik nem akarják őt szentül követni és neki engedelmeskedve élni. Amikor Ádám és Éva a bűneset után kiűzet-

tek az Éden kertjéből, abban is szabadítás is volt; Isten nem engedte, hogy az örök élet ajándékát bűnös emberként élvezhessék, lehessen az övék. Milyen szörnyű lenne örökké élni bűnösen.

Akik az Úrhoz közel vannak, azokat az Úr még szentebbül akarja látni. Ha a nép is közel akar lenni az Úrhoz, akkor neki is komolyan kell venni a szentséget. Ez a történet azt mutatja be, hogy nem lehet az Úr közelébe lenni és ő nem akar ott lenni népe között, ha az ilyen szentségtelen akar maradni. Ha úgy maradna Isten dicsősége a néppel ebben az istentelenségben, akkor a végén a nép is elpusztulna. Itt csak a nép egy része veszett el, illetve a vezetők. De ha Isten dicsősége ott maradt volna mindenfajta szabadítás nélkül, a végén az egész nép elpusztul.

Ezért érzem fontosnak, hogy az Ében-Háézer kifejezés a rész elején, a hely, ahol Isten népe táborozik, nem véletlenül került a leírásba. Isten népe egy olyan helyen tartózkodik, ahol az Úr segítése és szabadítása valósul meg. Ha azonban Isten népe engedetlen, akkor nem valósul meg. A kijelentés fényében az Úrnak ítélnie kell ezt a népet és annak vezetőit is. A 7,12-ből megtudjuk, hogy amikor Isten szabadított, akkor már a nép bűnbánatot tartott, a nép akkor már átélte, hogy Isten mindenfajta beavatkozás nélkül hatalmasan megrémisztette a filiszteusokat, és Izrael győzelmet aratott. Akkor nevezte el Sámuel azt a sziklát ezzel a névvel és azután az egész terület ezt a nevet hordozza: mindeddig megsegített minket az Úr.

Ebben a névben benne volt ennek a történetnek a végkifejlete is. Itt még Isten nem segíthetett, mert a nép engedetlen maradt, nem megtérni akartak, amikor először vesztettek, hanem arra gondoltak, hogy jöjjön az Úr és segítsen, mert azért van. Gondolkodtak továbbá, hogy aztán hagyjon békén bennünket, hadd tegyük továbbra is azt, ami a szemeink előtt kedves, ne akarjon az Úr befolyásolni bennünket, csak most szabadítson. Ilyen volt Éli főpap és az ő fiainak a gondolkodása – csak ezért nem szabadulhattak meg akkor.

Az Éli bíra volta is azt erősíti, hogy ez is olyan időszak volt, amikor szükség lett volna királyra, mivel nem volt király Izraelben, az Isten népe tagjai azért gondolkodtak úgy, ahogy. Ez a történet is még mindig azt mutatja Sámuel könyve elején, hogy már nagyon kellene végre a király. A kijelentés fényében tudjuk, hogy Sámuel azért született meg, hogy Isten adhasson királyt végre az ő népének. Már nem sok időt kellett várni, már megszületett az Úrnak az a szolgája, aki felkeni az Úr választott királyát, ő már ott van a helyén, közel van az Úrhoz, már Silóban. A szentládát ő nem mágikus erőnek tulajdonítja, hanem tudja, hogy az Úr szent és tiszta és azon munkálkodik, hogy a nép is álljon helyre. Sámuel itt már szinte felnőtt ember.

Az Úr is királyt akar adni. A történeti mű, amin végig vonul, tulajdonképpen Mózes első könyvétől kezdődően egészen a Királyok könyvéig, bemutatja, hogy Isten akart királyt adni. Ezt Ábrahámnak is elmondta az 1Móz 17-ben, aztán megerősítette a törvényben (5Móz 17). A Sámuel könyve azért lett leírva, hogy Isten bemutassa, hogy a bírák és a királyság közötti átmeneti időben is hogyan szabadította Isten a népet és hogyan készült királyt adni.

Az a kifejezés tehát, hogy Éli 40 évet uralkodott, mint bíra Izrael népe fölött, azt érzékelteti a szövegben, hogy Istent királyt fog adni. Éli meghalt és az ő halála nem dicsőséges, de abban az időben, amikor a bírák éltek nagyon sok bíra élete nem volt dicsőséges. Isten azonban mégis használta őket is és a népet is megtartotta, szabadította, ha kellett, még a gonoszból is, egy engedetlen bírán keresztül is Isten mégis csak szabadított, mert ő hatalmas Úr. Ő csakugyan az az Isten, akitől a filiszteusoknak

volt kitől félnie, ő valóban a kerubokon ülő dicsőséges király. Az ő népe és vezetői számára azonban ennek a valósága akkor igaz, ha ők is királynak tartják az Urat. Ha nem ők akarják irányítani Istent, hanem hagyják, hogy Isten vezesse őket.

Az 5. és 6. részben nem véletlenül van leírva, hogy amikor az Isten ládája idegen földre és idegen kézbe került, akkor bizony Isten gondoskodott arról, hogy még a láda kezelése és mindaz, ami a ládával történik, igazolja, hogy nem lehet bármit tennie az ellenségnek sem. A történet folytatása jelzi, hogy valóban az Úr dicsőséges. Oda van Izrael dicsősége, mert a nép engedetlen volt, de ahova került az Úr ládája, ott megvalósult Isten dicsősége és ezáltal is Isten készült visszaadni a ládát az ő népének, mert Isten nem akart a népe nélkül élni. Isten nem akarta, hogy attól fogva a láda mindörökre az idegenek kezébe legyen. Amit az Úr itt megengedett, azért történt, hogy jelezze a nép számára, hogy úgy akar velük lenni, hogy eközben őket is megszabadítja.

Ezért hangsúlyos, hogy a 7. részben már látszik az Úr szabadítása. Húsz év telt el úgy, hogy Izrael népe vágyakozott, sóvárgott az Úr jelenléte iránt. Igazából még nem volt helyén a láda, de már nem idegen földön volt – ez a 7. részben kiderül. Amikor Isten népe vágyakozik az Úr iránt, akkor Sámuel ezt mondja nekik: „Ha ti teljes szívetekből megtértek az Úrhoz és eltávolítjátok magatok közül az idegen isteneket és Astarótot és szíveiteket elkészítitek az Úrnak és csak neki szolgáltok, akkor megszabadít titeket a filiszteusok kezéből. Elhányák azért Izrael fiai a bálványokat és Astarótot, és csak az Úrnak szolgálnak.” Aztán Sámuel összehívja a népet nagy bűnbánó imádkozásra, találkozásra, ahol áldozatot mutat be és amikor a filiszteusok meghallják, hogy együtt a nép, gyorsan fölkerekednek, hogy megtámadják Izraelt. De Sámuel imádkozik a népért és az Úr akkor adja a szabadítást, amit végbe visz. A nép itt már bűnbánatot tartott, helyreállt és szívből elismerte, hogy az Úr az Isten és csak akkor mehetnek az Úr közelébe, ha csak neki szolgálnak és csak ő az Istenük. Sámuel ennek a győzelemnek és Isten népe megtérésének az emlékét akarja megörökíteni, amikor azt mondja: „Mindeddig megsegített minket az Úr.”

A folytatásból kiderül, hogy az Isten ládája teljesen a helyére kerül, amikor a salamoni templom felépül, akkor már állandó helye van Jeruzsálemben. Megtörtént, hogy az Úr ládája ismét elpusztult, az Isten temploma elveszett – a babiloni fogság idején – Ezékiel könyvében azt is olvassuk, hogy még az Úr dicsőségének jelzője, a felhője is elhagyta a templomot és a várost, mert a nép megint istentelen lett és engedetlen és úgy nem lehetett Isten az ő népe között. De az Ezékiel könyve azzal fejeződik be, hogy az Úr dicsősége visszatért Jeruzsálembe és meghirdette ezzel is a messiási szabadítást.

Az Úr ládáját tehát nem lehetett mágikus eszközként használni, de amikor Isten népe ezt a ládát valóban annak tartotta, amiért Isten nekik adta, hogy mutassa nekik, hogy ki ő, az ő szövetséges Uruk, akinek engedelmeskedniük kell, akiben bízhatnak, akinek a követői lehetnek, aki az ő királyuk. Aki, ha királyt ad nekik és Dávid személyében adott királyt, azt is azért teszi, hogy a király hűsége is biztosítsa az Urukhoz való hűséget. A történet 4. részében ezért érzem és látom, hogy minden szomorú igazsága ellenére azt a szabadítást hirdeti, hogy nincs oda Izrael dicsősége. Akkor és ott oda volt, nincs dicsőség, az Úr jelenléte nem lehetett ott a népe között, mert a nép és vezetői istentelenek voltak. De Isten mégis szabadítást készített és az egész könyv és kijelentés fényében látható, hogy az Úr szabadítása egyszer, s mindenkorra bevégeztetett. Mégiscsak meglett Izrael dicsősége.

Nekünk, akik ma élünk, még a Sámuel első könyve olvasóinál is mélyebb üzenetté lett ez a történet, hiszen mi tudjuk, hogy az Isten dicsősége már a maga legteljesebb formájában megmutatkozott az Úr Jézusban. Most advent idején, amikor Karácsony ünnepére készülünk, ami ennél sokkal fontosabb, az Úr Jézus eljövetelét várjuk, különösen hangsúlyos, hogy adventben őbenne mutatta meg az Isten az ő dicsőségét.

A János evangéliuma első részében ezért mondja: „Az Ige testté lett, közöttünk lakozott és láttuk az ő dicsőségét, mint az Atya egyszülöttjének dicsőségét, telve kegyelemmel és igazsággal.” Az Úr Jézus sem használható úgy, mintha mágikus erő lenne, a vele való életközösség, személyes hitbeli életközösség az, ami által ő valóban az Isten dicsőségét jelentheti. Hiszen Jézusról sokan tudnak, de nem mindenki hisz benne. Aki nem hisz Jézusban, lehet hogy mágikus erőnek számít néha, de az Úrral nem lehet így élni. Az Úr Jézus amikor itt a földön járt, a maga dicsőségét abban mutatta meg, hogy ő is mindvégig szoros kapcsolatban volt az Atyával. Amikor a kereszten meghalt – most hadd mondjam így – az elhagyatottságában, az is igaz lett, hogy nincs dicsőség, a bűnt elhordozó Megváltó nem tapasztalhatta az Isten dicsőségének az örömét, ragyogását. Nekünk az Úr Jézuson keresztül, a vele való szeretetközösség életközössége az, ami azt mutatja, hogy mi is az Isten dicsőségében élhetünk. Nekünk nem a szentláda, vagy a templom jelenti az Úr dicsőségének a jelenlétét, hanem az Úr Jézus maga. Amikor mi követjük őt, bízunk benne, olvassuk a szavát, halljuk a kijelentést mi is, akkor az ő dicsőségét éljük át. Az ő dicsősége látszik az életünkön.

Az Úr dicsősége az ő szabadító tetteiben is megvalósult akkor, és a mi életünkben is. Szabadító tettei, amikor az Úrral való életközösségben átélem, hogy ő segít; mindeddig megsegített az Úr és ezután is segít. Amikor láthatom az ő dicsőségét szabadításában, szabadító tetteiben. Életközösség tehát az Úrral, vele élni, az ő jelenlétében és az ő szabadító tetteinek az átélése, ami az ő dicsőségét igazolja.

Ez a történet így bennünket is bűnbánatra hív, hogyha az Úrral való közösségünkben vannak hiányosságok, ha megújulásra van szükség az adventi időszakban. Itt a nép az Urat használni akarta; tegye ezt, tegye azt, mert neki ez kötelessége. A hívő embereket fenyegeti ez a gondolkodás, hogy ne az Úr kezében én, hanem még az Úr is az én kezemben. Ezek az emberek lehet, hogy imádkoztak is Istenhez, de lehet, hogy nem segítségül hívták az Urat, hanem el akarták neki mondani, hogy mit tegyen. Így nem lehet az Isten dicsőségét megélni és átélni, ezt nem hagyja ma sem. Óriási különbség az, amikor az szentláda, az Isten dicsőségének a jelképe azt mutatja az ő engedelmes népének minden időben, hogy milyen hatalmas az Úr keze. Aki kihozta őket Egyiptomból, megtartotta a pusztában, Sámuel idején is szabadítást adott, Jézusban pedig szabadítót adott. A bűnbánat és a megújulás azt jelenti, amikor újra kimondom, hogy Uram, nem én akarlak téged irányítani, hanem te irányíts engem újra.

Ez a történet abban is bátorít, hogy érdemes várni az Úr szabadítására. Az emberek itt akarták az Urat szabadítását, hozták a ládát is magukkal, de nem tapasztalhatták meg, mert nem hittek az Úrban. Amikor pedig bízunk Istenben, nem biztos, hogy ő egyből szabadít. Nem biztos, hogy „mindeddig megsegített az Úr igazsága” az a jelenben éppen átélhető. Lehet, hogy még mindig várni kell az Úr megoldására, még mindig nem segít az Úr. De ha vallom, hogy mindeddig megsegített, az is segít abban, hogy tudok várni. Várni az Úr szabadítására, aki nem fog elkésni soha. Amíg

várni kell, az 50. Zsoltár ismerős mondata segít: „Hívj segítségül a nyomorúság idején, én megszabadítlak téged, te pedig dicsőítesz engem.” Amíg nem éljük át az Úr szabadítását, még mindig csak várni kell, akkor a hit, a bizalom azt jelenti, hívj segítségül, ha kell napról napra, mert mindeddig megsegített, most is segít, biztos a jövő, csak lehet, hogy várni kell.

Ha ilyen súlyos állapotban, amilyen mélyre Isten népe került a történetben, Isten szabadítást adott. Sőt, mint kiderül, még a gonoszból is a végén áldást, jót hozott elő a népe számára, akkor az Úr szabadítására várva, még akkor is láthatjuk, hogy ő dicsőséges és akkor is érdemes rá várni, ha esetleg gonosz dolgok történnek. Rossz dolgok, lehetetlen dolgok. Amikor talán még én sem vagyok a helyemen, nem tudok bízni sem. Az Úr szabadítása azt jelenti, hogy az Úr dicsősége lehet, hogy először engem állít helyre, azután, ha kell, még a rosszból is jót fog kihozni. Ezért szolt a köszöntés, hogy aki hálával áldozik, az dicsőít engem. A hála azt jelenti, hogy én bízom Isten kegyelmében, ha kell előre is, és akkor kimunkálja bennem is a szabadítást és a körülményekben is. Isten népe itt nem élte át a segítséget, sőt elveszítette a dicsőséget, Izrael dicsőségét, de Isten még ebben is az ő szabadítását igazolta.

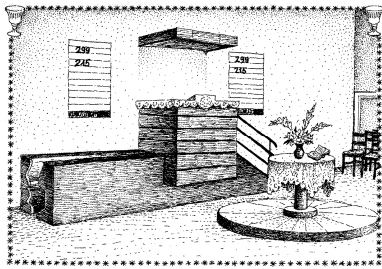
Kérjük, hogy az Úrban bízva, mi is újuljunk meg, ha kell, merjünk várni hűséggel szabadítására.

Imádkozzunk!

Magasztalunk téged mennyei Atyánk, hogy bennünket is mindeddig megsegítettél. Köszönjük neked Urunk, hogy a te szabadításod mindenképpen vonatkozott bűneink bocsánatára. Köszönjük Urunk, amikor felszabadítottál bennünket arra, hogy merjünk téged hittel követni, akkor is, ha nem könnyű, sőt néha kifejezetten nehéz. Köszönjük Urunk szabadításodat, amikor sikerültek a dolgaink, vagy ha nem úgy sikerült ahogyan szeretnénk volna és a végén csakugyan áldást hoztál ki belőle. Köszönjük neked Atyánk, hogy mi az Úr Jézusban ismerhetjük meg a te dicsőségedet. Áldunk, hogy személyes, hitbeli élő valóság lehet nekünk az ő vele való szeretetkapcsolat. Köszönjük Urunk, hogy ő általa és ő érette lehet nekünk is szabadulásunk. Arra kérünk, segíts ugyanakkor várnunk, várnunk szabadításodra, adj nekünk türelmet. Arra kérünk, hogy merjünk rád tekinteni, aki az ígéretet betartod, soha nem késel el. Arra is kérünk Urunk téged, hogy amikor bekövetkezik a szabadulás, akkor is azonnal rád tekintsünk, neked legyünk hálásak, merjünk szívből dicsőíteni téged. Urunk bocsásd meg nekünk, ha mi akartunk irányítani, mi akartuk neked megadni, hogy mit tegyél, szabadíts meg minden ilyen hitetlenségtől.

Imádkozunk Urunk azokért a testvéreinkért, akik ebben az időszakban hordanak nehéz terheket, akár betegség, akár munkahelyi problémák miatt. Könyörülj meg azokon a szeretteinken, akik kórházban vannak műtét előtt, vagy után, segítsd meg őket. Kérünk Urunk azokért, akik elvesztették a hitüket, akik úgy érzik, hogy nincs tovább, Urunk, hadd találják meg tenálad a megoldást. Kérünk arra Urunk, könyörülj meg népünkön is. Te látod, hogy népünknek mennyire szüksége van kegyelmedre, szabadításodra. Add, hogy hadd lehessünk mi a helyünkön, hogy megélhessük szeretetedet magyar népünk számára. Kérünk vezetőinkért is, add, hogy merjenek benned hinni. Adj megtérést a mi vezetőinknek és vezesd őket Urunk, hadd lehessenek jó döntéseik.

Ámen.

PASARÉTI PRÉDIKÁCIÓK

**Pasarét, 2011. december 1.
(csütörtök)**

Földvári Tibor

HA NINCS IZRAEL DICSÓSÉGE

Alapige: 1Sám 4,1-22

Sámuel beszéde eljutott egész Izráelhez. Izráel azután hadba vonult a filiszteusok ellen, és táborot ütöttek Eben-Háézer mellett, mert a filiszteusok már Afékban táboroztak. A filiszteusok csatarendbe álltak Izráellel szemben, heves harc kezdődött, és vereséget szenvedett Izráel a filiszteusoktól, akik levágtak a harcmezőn mintegy négyezer embert. A hadi nép visszavonult a táborba, és Izráel vénjei ezt mondták: *Miért veretett meg ma bennünket az Úr a filiszteusokkal? Hozzuk el ide Silóból az Úr szövetségládáját, jöjjön közénk, és szabadítson meg bennünket ellenségeink kezéből!* Ekkor a nép követeket küldött Silóba, és elhozták onnan a kerubokon ülő Seregek Urának a szövetségládáját. Éli két fia, Hofni és Fineás is ott volt az Isten szövetségládájával. Amikor az Úr szövetségládája megérkezett a táborba, egész Izráel olyan nagy ujjongásba tört ki, hogy még a föld is megrendült bele. Meghallották a filiszteusok is a hangos ujjongást, és ezt mondták: *Miféle nagy ujjongás hallatszik a héberek táborából? És megtudták, hogy az Úr ládája érkezett meg a táborba. Ekkor félelem fogta el a filiszteusokat, és ezt mondták: Isten jött a táborba! Jaj nekünk – mondták –, mert ilyen még nem volt sohasem! Jaj nekünk! Ki ment meg bennünket ennek a hatalmas Istennek a kezéből? Ez az az Isten, aki mindenféle csapással sújtotta Egyiptomot a pusztában! Filiszteusok! Legyetek erősek, legyetek férfiak, különben szolgálai lesztek a hébereknek, ahogyan ők szolgáltak nektek. Legyetek férfiak, harcoljatok! Harcoltak is a filiszteusok, és vereséget szenvedett Izráel. Mindenki hazafelé menekült, mert a vereség igen nagy volt. Elesett Izráelből harmincezer gyalogos. Elvették az Isten ládáját is. Éli két fia, Hofni és Fineás is meghalt. Egy benjámini férfi elfutott a csatatérről, és még aznap megérkezett Silóba megszaggyagott ruhában és porral a fején. Amikor megérkezett, Éli ott ült székén az út mentén figyelve, mert szíve remegett az Isten ládája miatt. Amikor megérkezett az az ember a városba és megmondta a hírt, jajgatott az egész város. Meghallva a hangos jajgatást, ezt kérdezte Éli: *Mi ez a nagy lárma?* Akkor az az ember gyorsan oda-ment, és megmondta Élinek. Éli akkor már kilencvennyolc éves volt, révedező szemével alig látott. Az az ember ezt mondta Élinek: *A csatatérről jövök, a csatatérről futottam el ma!* Éli ezt kérdezte: *Mi történt, fiam?* A hírnök így felelt: *Megfutamodott Izráel a filiszteusok előtt, és igen nagy vereség érte a népet. Meghalt két fiad, Hofni és Fineás is, sőt az Isten ládáját is elvették!* Amikor az Isten ládáját említette, Éli leesett a székről, háttal a kapufélfának, és a nyakát szegve meghalt, mert már öreg és elnehezedett ember volt. Negyven évig volt Izráel bírása. A menyje, Fineás*

felesége pedig terhes volt, közel a szüléshez. Amikor meghallotta a hírt, hogy elvették az Isten ládáját, és meghalt az apósa meg a férje is, összegörnyedt és szült, mert rájöttek a szülési fájdalmak. És amikor haldoklott, ezt mondták a mellette álló asszonyok: Ne félj, mert fiút szültél! De ő nem felelt, nem is figyelt oda, hanem elnevezte a gyermeket Íkábódnak, ami azt jelenti: Odavan Izráel dicsősége; mert elvették az Isten ládáját, és odalett az apósa, meg a férje is. Ezért mondta: Odavan Izráel dicsősége, mert elvették az Isten ládáját.

Imádkozzunk!

Imádunk téged mennyei Atyánk, hogy annyira mélyre hajoltál értünk és hozzánk, hogy még az Úr Jézust is kész voltál feláldozni érettünk, helyettünk. Dicsőítünk, hogy ő olyan mennyei bárány, aki megöletett és dicsőítünk, hogy mint élő Úr, mennyei Királyként uralkodik. Áldunk Urunk, ha ma is dicsőíthettünk téged, hálát adva neked, hálás étellel, szívvel áldozva neked. Köszönjük Urunk a mai munkanap minden örömét. Ha keserűség, sikertelenség lett volna, segíts, hogy meg tudjunk nyugodni a te jelenlétedben a gyülekezet közösségében. Urunk szeretnénk mi téged imádni szívből, valóban. Arra kérünk, hogy akik ismernek minket láthassák életünkön, ki vagy te számunkra és ezáltal is minél többen megismerhessenek téged, a dicsőség Urát, aki megtartó Isten vagy. Köszönjük Urunk, hogy az adventi időszakban most különösképpen is gondolhatunk hittél a te isteni szabadításodra, amit az Úr Jézusban egyszer, s mindenkorra elhoztál és kiteljesítesz, amikor eljön. Kérünk, hogy ez a jövő, mint élő reménység segítsen akkor nekünk, amikor esetleg szabadításodra kell várnunk. Az Úr Jézusért kérjük mindezt, Atyánk.

Amen.

Igehirdetés

Aki az utóbbi két évben járt Neszmélyen csendes héten, vagy csendes hétvégén, akkor láthatta, hogy a nagy ház mellett van egy nagyobb szikla darab és arra rá van írva egy kifejezés: „Ében háézer”. A gyermekhéten Ibi néniékkel voltunk és a bibliai történetek egyik igéjeként szerettük volna a neszmélyi konferencia telepen is látható módon leírni ezt a kifejezést, aminek a jelentése a 7,12-ből kiderül: „Mindaddig megsegített minket az Úr”.

Az a hely, ahol Izrael népe harcolt, illetve táborozott a filiszteusokkal szemben, ezt a jelentést hordozza: mindaddig megsegített minket az Úr. Ez a kifejezés az Úr jelenlétének a valóságát, szabadítása bizonyosságát igazolja, amit a múltban is végzett és hallottuk, hogy még a filiszteusok is tudták, hogy Isten milyen szabadítást vitt végbe Izraellel, egészen akkorig, amikor a filiszteusok megijedtek, hallva, hogy a szentláda ott van a táborban. De ez a kifejezés, a szó szerinti jelentése: a segítség kösziklája, aminek ez az üzenete: mindaddig megsegített az Úr, a jövőre is vonatkozik. Mivel a múltban is ezt tette Isten, biztos a győzelem a jelenben és a jövőnket is meghatározza.

Mi az oka akkor annak, mi a háttere, hogy a történet mégsem Isten szabadítását mutatja be? Miért kellett ennek a történetnek a végén egy szülő asszonnynak, aki boldog lehetne, hiszen fiú gyermeket szült, amikor éppen meghalt a férje, de a gyermek megszületik egészségesen, és élhet, a gyermekének az Ikábód nevet adnia, ami azt jelenti: nincs dicsőség, oda van Izrael dicsősége. Azaz, nincs szabadítás, nincs az Úr az ő népével.

A történet eleje, amikor megjegyzi, hogy éppen Ében-Háézer mellett táborozik Izrael a harcra, azt segíti megérteni nekünk is, hogy milyen szabadításról olvasunk

majd, de a vége mégis szörnyű igazság. Mi van ennek a háttérében? Mindenképpen tisztázni kell. Miben látszik mégis az Úr szabadítása és az ő dicsősége ebben a nagyon elszomorító történetben is.

Korábban nem vettem észre ebben a történetben, hogy Izrael éppen ezen a helyen táborozott, ezért lett nagyon fontos üzenetté ez. A 7. rész történéseiből derül csak ki, hogy mit jelent valójában ennek a helynek a neve. Mi, akik az események után vagyunk és azok is, akik először olvashatták ezeket a sorokat a királyság korában Izrael népéről, ők már tudhatták, hogy mi volt az Ében-Háézeri emlékezés és hálaadás. Izrael népe ezt még a mostani történet idejében nem élhette át és nem is tudhatta. Az egész történet - ahogy kiderül a leírásból – az Úr népének az egyik legsúlyosabb mélypontja. Hiszen ahogyan az újszülött csecsemő neve is hordozza, nincs dicsőség, amit az édesanya is úgy magyaráz, hogy oda van Izrael dicsősége, kiderül, hogy nemcsak egy nagyon súlyos csatát veszített Izrael, hanem elveszítette az Úr jelenlétének a valóságát is.

Ez nagyon kilátástalan helyzetet jelent. Hiszen, ha nincs Izrael dicsősége, akkor nincs senki, nincs velük Isten, az Úr, bármikor elveszhetnek, teljesen reménytelen helyzet az egyénnek – gondoljunk Fineás feleségére – a családnak, a nemzetnek. Meghalt a lelki vezető, Éli főpap, aki a bíra is volt egyben, meghaltak a fiai, akik az Úr népének papjai voltak, elvesztették a háborút és a legsúlyosabb, a szentládát elvitte az ellenség.

A szentláda idegenkézbe és idegen földbe kerülése a legfájóbb mindenkinek. Még az édesanya is ezért nevezi a gyermeket Ikábódnak. Miért történhetett mindez? A történetből nagyon egyszerűen megadható a válasz: nincs Izrael dicsősége, ha a nép hitetlen, engedetlen. Hogy lehetne Isten dicsősége az engedetlen néppel és az engedetlen nép között?

A 18. versből megtudjuk, hogy Éli nemcsak főpap volt, hanem az Úr népének bírása is. Éli 40 esztendeig ítél, vagy bíraskodott Izrael fölött, tehát ő is bíra volt. Ez azért fontos, mert a Bírak könyve végéből megtudjuk, hogy abban az időben a jellemző Isten népe életében az volt, hogy mivel nem volt király, azért mindenki azt cselekedte, ami jónak látszott az ő szemei előtt. Ez azt igazolja, hogy mindenki azt tette, amit ő helyesnek és jónak látott, érzett. Ha az ő Istent jelentette volna itt, akkor mindenki hívő, az Úr engedelmes népe és a vezetők is ilyenek. De mivel a bírak korában nem volt király, aki utat mutathatott volna Isten népe számára, ezért mindenki szabadosan élt.

A történetből és a Sámuel könyve elejéből kiderül, hogy az Úr szólt Sámuelhez. Itt is azt olvassuk, hogy a nép megtudta, hogy Isten szólt Sámuelhez, tehát az Úr kijelentése már hallatszott, noha korábban Isten régóta nem szólt a nép állapota miatt. Viszont a nép, a harcosok, azok vezetői és lelki vezetői mégsem figyeltek az Úrra.

A legfájóbb viszont ebben a történetben, hogy ők a szövetségládának mágikus erőt tulajdonítottak. Nagyon jól érzékelték, hogy azért érte őket a veszteség, a háborús helyzet elvesztése, mert az Úr a filiszteusokon keresztül őket elveszítette. Tehát szükségük volt az Úr segítségére, úgy érezték, hogy ezt a harcot az Úr miatt veszítették el. Azt gondolták, hogyha oda viszik a szövetségládát, akkor az Úr ott lesz velük, akkor segíteni fogja őket győzelemre, akkor szabadulást ad. A történetben az a szomorú, hogy azt gondolták, hogy Isten annyira a szövetségládához kötött, hogyha a láda velük lesz, akkor Istennek is úgy kell ügyködnie, ahogy ők szeretnék. Vagyis, a vezetők elkezdenék Istent irányítani, jöjjön és szabadítsa.

Józsué idejében a szövetségláda jelenléte valóban az Úr szabadítását is jelentette. De ott nem arról volt szó, hogy a nép valamit csinált és Isten engedelmeskedett nekik, hanem az Úr mondta Józsuénak, hogy a ládát fogják meg a papok, vegyék fel a vállukra, álljanak bele a Jordán vizébe. Ott végig arról volt szó, hogy Isten mondta nekik, mit tegyenek a ládával és akkor ő megszabadítja a népet. Itt viszont úgy gondolták, hogy a nép kezében az Úr, köteles megvédeni őket. Mágikus erőt tulajdonítanak a szentládának. A főpap és a fiai – megtudjuk a 2. és a 3. részből – nagyon gonoszak. A legfájóbb ebben a történetben számomra, hogy Éli, a főpap a fiait jobban szereti, mint az Urat.

Az ellenség győzelme akkor is valóságos, amikor ott van a láda és a láda elvesztése, mindaz, ami a ládával történik abban is megerősítetik, ahogyan leírja a főpap halálának a körülményeit. Ez mindvégig szomorú történet, a bírák korának az egyik legmélyebb pontja, nehézsége. De az I. Sám 4. részben ez a történet mégsem lesújtani akar. Tény, hogy a rész végén ezt a szörnyű kifejezést kell olvasnunk – oda van Izrael dicsősége, mert elvételét az Isten ládája –, de ha a megelőző szakaszok, illetve az ezt követező részek kijelentéseit olvassuk, akkor kiderül, hogy lehet, hogy nagyon szomorú dolgok jellemzik Isten népet és a láda elvesztése is ezt igazolja, de az Úr ezen keresztül is szabadítást akar végezni, illetve ennek ellenére is Isten szabadítani akar.

A Sámuel könyve annak a történelmi műnek a része, ami az isteni üdvözítő, szabadító tettek leírását hivatott kijelenteni. Ezért lett leírva a Bírák könyve is. A történeti mű azt mutatja be, hogy Isten hogyan szabadítja meg az ő népet a legnehezebb körülmények között is. Ilyen szinten egészen más beállítással kerül az első vers, amely a történetet úgy vezeti be, hogy Sámuel beszéde ismert lett Izraelben.

Ebből meg lehetett tudni, hogy mindaz, ami Élivel és a fiaival történt, tulajdonképpen az Úr szavának beteljesedése. Isten ígérete beteljesedett abban, amit erről a főpapról és a fiairól elmondott. Mivel Isten ítélni akarta engedetlen szolgáját és a gonosz gyermekeit, ezért következett be az ő haláluk. Mivel a nép az Urat akarta irányítani és a szentláda mágikus használata gondolatával is teljesen hamisan az Úr ellen tettek, róla teljesen hamisan gondolkodtak, ezért következhetett be az a szörnyű állapot, hogy még a láda is elkerülhetett tőlük. Isten nem engedte, hogy megcsúfolják a nevét, se a főpap, se a fiai, de még a nép sem gondolhatja, hogyha ott a láda, akkor Isten irányítható lesz. Pedig az Úr megengedte, sőt támogatta, hogy még a láda is minél távolabb kerüljön el tőlük.

Ez még mindig szomorú és semmiféle szabadítás gondolata sem érzékelhető ebben a magyarázatban, hiszen mi abban a szabadítás, hogy elkerül tőlük a láda és Isten ítéli a főpapot és a fiait. Emlékezhetünk arra talán, hogy amikor Áron két fia, Nádáb és Abihu meghaltak, mert megszenteltségtelenítették az Úr szentélyét, akkor mondta Isten, hogy akik hozzá közel vannak, neki azokban kell megszenteltetni és az egész nép előtt megdicsőíttetni. Nádáb és Abihu, Áron fiai csupán annyit vétkeztek, hogy idegen tüzet vittek az Úr szentélyébe és ez nem tűnt súlyos véteknek, de az ő szent életük szentségtelensége mégis ilyen súlyos ítéletet vont magára. Éli fiai sokkal gonoszabbak voltak Áron fiainál, és ezért következett be az ítélet. De fontos, az Úr azt mondta, akik hozzám közel vannak, azokban kell megszenteltetni.

Miért ír szabadításról ebben a részben még az ítélet leírása is? Mert azt érzékelteti, hogy az Úr azokhoz nincs közel és nem lehet közel, akik nem akarják őt szentül követni és neki engedelmeskedve élni. Amikor Ádám és Éva a bűneset után kiűzet-

tek az Éden kertjéből, abban is szabadítás is volt; Isten nem engedte, hogy az örök élet ajándékát bűnös emberként élvezhessék, lehessen az övék. Milyen szörnyű lenne örökké élni bűnösen.

Akik az Úrhoz közel vannak, azokat az Úr még szentebbül akarja látni. Ha a nép is közel akar lenni az Úrhoz, akkor neki is komolyan kell venni a szentséget. Ez a történet azt mutatja be, hogy nem lehet az Úr közelébe lenni és ő nem akar ott lenni népe között, ha az ilyen szentségtelen akar maradni. Ha úgy maradna Isten dicsősége a néppel ebben az istentelenségben, akkor a végén a nép is elpusztulna. Itt csak a nép egy része veszett el, illetve a vezetők. De ha Isten dicsősége ott maradt volna mindenfajta szabadítás nélkül, a végén az egész nép elpusztul.

Ezért érzem fontosnak, hogy az Ében-Háézer kifejezés a rész elején, a hely, ahol Isten népe táborozik, nem véletlenül került a leírásba. Isten népe egy olyan helyen tartózkodik, ahol az Úr segítése és szabadítása valósul meg. Ha azonban Isten népe engedetlen, akkor nem valósul meg. A kijelentés fényében az Úrnak ítélnie kell ezt a népet és annak vezetőit is. A 7,12-ből megtudjuk, hogy amikor Isten szabadított, akkor már a nép bűnbánatot tartott, a nép akkor már átélte, hogy Isten mindenfajta beavatkozás nélkül hatalmasan megrémisztette a filiszteusokat, és Izrael győzelmet aratott. Akkor nevezte el Sámuel azt a sziklát ezzel a névvel és azután az egész terület ezt a nevet hordozza: mindeddig megsegített minket az Úr.

Ebben a névben benne volt ennek a történetnek a végkifejlete is. Itt még Isten nem segíthetett, mert a nép engedetlen maradt, nem megtérni akartak, amikor először vesztettek, hanem arra gondoltak, hogy jöjjön az Úr és segítsen, mert azért van. Gondolkodtak továbbá, hogy aztán hagyjon békén bennünket, hadd tegyük továbbra is azt, ami a szemeink előtt kedves, ne akarjon az Úr befolyásolni bennünket, csak most szabadítson. Ilyen volt Éli főpap és az ő fiainak a gondolkodása – csak ezért nem szabadulhattak meg akkor.

Az Éli bíra volta is azt erősíti, hogy ez is olyan időszak volt, amikor szükség lett volna királyra, mivel nem volt király Izraelben, az Isten népe tagjai azért gondolkodtak úgy, ahogy. Ez a történet is még mindig azt mutatja Sámuel könyve elején, hogy már nagyon kellene végre a király. A kijelentés fényében tudjuk, hogy Sámuel azért született meg, hogy Isten adhasson királyt végre az ő népének. Már nem sok időt kellett várni, már megszületett az Úrnak az a szolgája, aki felkeni az Úr választott királyát, ő már ott van a helyén, közel van az Úrhoz, már Silóban. A szentládát ő nem mágikus erőnek tulajdonítja, hanem tudja, hogy az Úr szent és tiszta és azon munkálkodik, hogy a nép is álljon helyre. Sámuel itt már szinte felnőtt ember.

Az Úr is királyt akar adni. A történeti mű, amin végig vonul, tulajdonképpen Mózes első könyvétől kezdődően egészen a Királyok könyvéig, bemutatja, hogy Isten akart királyt adni. Ezt Ábrahámnak is elmondta az 1Móz 17-ben, aztán megerősítette a törvényben (5Móz 17). A Sámuel könyve azért lett leírva, hogy Isten bemutassa, hogy a bírák és a királyság közötti átmeneti időben is hogyan szabadította Isten a népet és hogyan készült királyt adni.

Az a kifejezés tehát, hogy Éli 40 évet uralkodott, mint bíra Izrael népe fölött, azt érzékelteti a szövegben, hogy Istent királyt fog adni. Éli meghalt és az ő halála nem dicsőséges, de abban az időben, amikor a bírák éltek nagyon sok bíra élete nem volt dicsőséges. Isten azonban mégis használta őket is és a népet is megtartotta, szabadította, ha kellett, még a gonoszból is, egy engedetlen bírán keresztül is Isten mégis csak szabadított, mert ő hatalmas Úr. Ő csakugyan az az Isten, akitől a filiszteusoknak

volt kitől félnie, ő valóban a kerubokon ülő dicsőséges király. Az ő népe és vezetői számára azonban ennek a valósága akkor igaz, ha ők is királynak tartják az Urat. Ha nem ők akarják irányítani Istent, hanem hagyják, hogy Isten vezesse őket.

Az 5. és 6. részben nem véletlenül van leírva, hogy amikor az Isten ládája idegen földre és idegen kézbe került, akkor bizony Isten gondoskodott arról, hogy még a láda kezelése és mindaz, ami a ládával történik, igazolja, hogy nem lehet bármit tennie az ellenségnek sem. A történet folytatása jelzi, hogy valóban az Úr dicsőséges. Oda van Izrael dicsősége, mert a nép engedetlen volt, de ahova került az Úr ládája, ott megvalósult Isten dicsősége és ezáltal is Isten készült visszaadni a ládát az ő népének, mert Isten nem akart a népe nélkül élni. Isten nem akarta, hogy attól fogva a láda mindörökre az idegenek kezébe legyen. Amit az Úr itt megengedett, azért történt, hogy jelezze a nép számára, hogy úgy akar velük lenni, hogy eközben őket is megszabadítja.

Ezért hangsúlyos, hogy a 7. részben már látszik az Úr szabadítása. Húsz év telt el úgy, hogy Izrael népe vágyakozott, sóvárgott az Úr jelenléte iránt. Igazából még nem volt helyén a láda, de már nem idegen földön volt – ez a 7. részben kiderül. Amikor Isten népe vágyakozik az Úr iránt, akkor Sámuel ezt mondja nekik: „Ha ti teljes szívetekből megtértek az Úrhoz és eltávolítjátok magatok közül az idegen isteneket és Astarótot és szíveiteket elkészítitek az Úrnak és csak neki szolgáltok, akkor megszabadít titeket a filiszteusok kezéből. Elhanyagáltátok Izrael fiait a bálványokat és Astarótot, és csak az Úrnak szolgálnak.” Aztán Sámuel összehívja a népet nagy bűnbánó imádkozásra, találkozásra, ahol áldozatot mutat be és amikor a filiszteusok meghallják, hogy együtt a nép, gyorsan fölkerekednek, hogy megtámadják Izraelt. De Sámuel imádkozik a népért és az Úr akkor adja a szabadítást, amit végbe visz. A nép itt már bűnbánatot tartott, helyreállt és szívből elismerte, hogy az Úr az Isten és csak akkor mehetnek az Úr közelébe, ha csak neki szolgálnak és csak ő az Istenük. Sámuel ennek a győzelemnek és Isten népe megtérésének az emlékét akarja megörökíteni, amikor azt mondja: „Mindeddig megsegített minket az Úr.”

A folytatásból kiderül, hogy az Isten ládája teljesen a helyére kerül, amikor a salamoni templom felépül, akkor már állandó helye van Jeruzsálemben. Megtörtént, hogy az Úr ládája ismét elpusztult, az Isten temploma elveszett – a babiloni fogság idején – Ezékiel könyvében azt is olvassuk, hogy még az Úr dicsőségének jelzője, a felhője is elhagyta a templomot és a várost, mert a nép megint istentelen lett és engedetlen és úgy nem lehetett Isten az ő népe között. De az Ezékiel könyve azzal fejeződik be, hogy az Úr dicsősége visszatért Jeruzsálembe és meghirdette ezzel is a messiási szabadítást.

Az Úr ládáját tehát nem lehetett mágikus eszközként használni, de amikor Isten népe ezt a ládát valóban annak tartotta, amiért Isten nekik adta, hogy mutassa nekik, hogy ki ő, az ő szövetséges Uruk, akinek engedelmeskedniük kell, akiben bízhatnak, akinek a követői lehetnek, aki az ő királyuk. Aki, ha királyt ad nekik és Dávid személyében adott királyt, azt is azért teszi, hogy a király hűsége is biztosítsa az Urukhoz való hűséget. A történet 4. részében ezért érzem és látom, hogy minden szomorú igazsága ellenére azt a szabadítást hirdeti, hogy nincs oda Izrael dicsősége. Akkor és ott oda volt, nincs dicsőség, az Úr jelenléte nem lehetett ott a népe között, mert a nép és vezetői istentelenek voltak. De Isten mégis szabadítást készített és az egész könyv és kijelentés fényében látható, hogy az Úr szabadítása egyszer, s mindenkorra bevégeztetett. Mégiscsak meglett Izrael dicsősége.

Nekünk, akik ma élünk, még a Sámuel első könyve olvasóinál is mélyebb üzenetté lett ez a történet, hiszen mi tudjuk, hogy az Isten dicsősége már a maga legteljesebb formájában megmutatkozott az Úr Jézusban. Most advent idején, amikor Karácsony ünnepére készülünk, ami ennél sokkal fontosabb, az Úr Jézus eljövetelét várjuk, különösen hangsúlyos, hogy adventben őbenne mutatta meg az Isten az ő dicsőségét.

A János evangéliuma első részében ezért mondja: „Az Ige testté lett, közöttünk lakozott és láttuk az ő dicsőségét, mint az Atya egyszülöttjének dicsőségét, telve kegyelemmel és igazsággal.” Az Úr Jézus sem használható úgy, mintha mágikus erő lenne, a vele való életközösség, személyes hitbeli életközösség az, ami által ő valóban az Isten dicsőségét jelentheti. Hiszen Jézusról sokan tudnak, de nem mindenki hisz benne. Aki nem hisz Jézusban, lehet hogy mágikus erőnek számít néha, de az Úrral nem lehet így élni. Az Úr Jézus amikor itt a földön járt, a maga dicsőségét abban mutatta meg, hogy ő is mindvégig szoros kapcsolatban volt az Atyával. Amikor a kereszten meghalt – most hadd mondjam így – az elhagyatottságában, az is igaz lett, hogy nincs dicsőség, a bűnt elhordozó Megváltó nem tapasztalhatta az Isten dicsőségének az örömét, ragyogását. Nekünk az Úr Jézuson keresztül, a vele való szeretetközösség életközössége az, ami azt mutatja, hogy mi is az Isten dicsőségében élhetünk. Nekünk nem a szentláda, vagy a templom jelenti az Úr dicsőségének a jelenlétét, hanem az Úr Jézus maga. Amikor mi követjük őt, bízunk benne, olvassuk a szavát, halljuk a kijelentést mi is, akkor az ő dicsőségét éljük át. Az ő dicsősége látszik az életünkön.

Az Úr dicsősége az ő szabadító tetteiben is megvalósult akkor, és a mi életünkben is. Szabadító tettei, amikor az Úrral való életközösségben átélem, hogy ő segít; mindeddig megsegített az Úr és ezután is segít. Amikor láthatom az ő dicsőségét szabadításában, szabadító tetteiben. Életközösség tehát az Úrral, vele élni, az ő jelenlétében és az ő szabadító tetteinek az átélése, ami az ő dicsőségét igazolja.

Ez a történet így bennünket is bűnbánatra hív, hogyha az Úrral való közösségünkben vannak hiányosságok, ha megújulásra van szükség az adventi időszakban. Itt a nép az Urat használni akarta; tegye ezt, tegye azt, mert neki ez kötelessége. A hívő embereket fenyegeti ez a gondolkodás, hogy ne az Úr kezében én, hanem még az Úr is az én kezemben. Ezek az emberek lehet, hogy imádkoztak is Istenhez, de lehet, hogy nem segítségül hívták az Urat, hanem el akarták neki mondani, hogy mit tegyen. Így nem lehet az Isten dicsőségét megélni és átélni, ezt nem hagyja ma sem. Óriási különbség az, amikor az szentláda, az Isten dicsőségének a jelképe azt mutatta az ő engedelmes népének minden időben, hogy milyen hatalmas az Úr keze. Aki kihozta őket Egyiptomból, megtartotta a pusztában, Sámuel idején is szabadítást adott, Jézusban pedig szabadítót adott. A bűnbánat és a megújulás azt jelenti, amikor újra kimondom, hogy Uram, nem én akarlak téged irányítani, hanem te irányíts engem újra.

Ez a történet abban is bátorít, hogy érdemes várni az Úr szabadítására. Az emberek itt akarták az Urat szabadítását, hozták a ládát is magukkal, de nem tapasztalhatták meg, mert nem hittek az Úrban. Amikor pedig bízunk Istenben, nem biztos, hogy ő egyből szabadít. Nem biztos, hogy „mindeddig megsegített az Úr igazsága” az a jelenben éppen átélhető. Lehet, hogy még mindig várni kell az Úr megoldására, még mindig nem segít az Úr. De ha vallom, hogy mindeddig megsegített, az is segít abban, hogy tudok várni. Várni az Úr szabadítására, aki nem fog elkésni soha. Amíg

várni kell, az 50. Zsoltár ismerős mondata segít: „Hívj segítségül a nyomorúság idején, én megszabadítlak téged, te pedig dicsőítesz engem.” Amíg nem éljük át az Úr szabadítását, még mindig csak várni kell, akkor a hit, a bizalom azt jelenti, hívj segítségül, ha kell napról napra, mert mindeddig megsegített, most is segít, biztos a jövő, csak lehet, hogy várni kell.

Ha ilyen súlyos állapotban, amilyen mélyre Isten népe került a történetben, Isten szabadítást adott. Sőt, mint kiderül, még a gonoszból is a végén áldást, jót hozott elő a népe számára, akkor az Úr szabadítására várva, még akkor is láthatjuk, hogy ő dicsőséges és akkor is érdemes rá várni, ha esetleg gonosz dolgok történnek. Rossz dolgok, lehetetlen dolgok. Amikor talán még én sem vagyok a helyemen, nem tudok bízni sem. Az Úr szabadítása azt jelenti, hogy az Úr dicsősége lehet, hogy először engem állít helyre, azután, ha kell, még a rosszból is jót fog kihozni. Ezért szolt a köszöntés, hogy aki hálával áldozik, az dicsőít engem. A hála azt jelenti, hogy én bízom Isten kegyelmében, ha kell előre is, és akkor kimunkálja bennem is a szabadítást és a körülményekben is. Isten népe itt nem élte át a segítséget, sőt elveszítette a dicsőséget, Izrael dicsőségét, de Isten még ebben is az ő szabadítását igazolta.

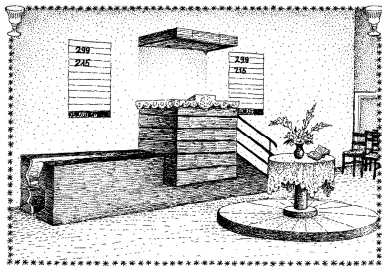
Kérjük, hogy az Úrban bízva, mi is újuljunk meg, ha kell, merjünk várni hűséggel szabadítására.

Imádkozzunk!

Magasztalunk téged mennyei Atyánk, hogy bennünket is mindeddig megsegítettél. Köszönjük neked Urunk, hogy a te szabadításod mindenképpen vonatkozott bűneink bocsánatára. Köszönjük Urunk, amikor felszabadítottál bennünket arra, hogy merjünk téged hittel követni, akkor is, ha nem könnyű, sőt néha kifejezetten nehéz. Köszönjük Urunk szabadításodat, amikor sikerültek a dolgaink, vagy ha nem úgy sikerült ahogyan szerettük volna és a végén csakugyan áldást hoztál ki belőle. Köszönjük neked Atyánk, hogy mi az Úr Jézusban ismerhetjük meg a te dicsőségedet. Áldunk, hogy személyes, hitbeli élő valóság lehet nekünk az ő vele való szeretetkapcsolat. Köszönjük Urunk, hogy ő általa és ő érette lehet nekünk is szabadulásunk. Arra kérünk, segíts ugyanakkor várnunk, várnunk szabadításodra, adj nekünk türelmet. Arra kérünk, hogy merjünk rád tekinteni, aki az ígéretet betartod, soha nem késel el. Arra is kérünk Urunk téged, hogy amikor bekövetkezik a szabadulás, akkor is azonnal rád tekintsünk, neked legyünk hálásak, merjünk szívből dicsőíteni téged. Urunk bocsásd meg nekünk, ha mi akartunk irányítani, mi akartuk neked megszabni, hogy mit tegyél, szabadíts meg minden ilyen hitetlenségtől.

Imádkozunk Urunk azokért a testvéreinkért, akik ebben az időszakban hordanak nehéz terheket, akár betegség, akár munkahelyi problémák miatt. Könyörülj meg azokon a szeretteinken, akik kórházban vannak műtét előtt, vagy után, segítsd meg őket. Kérünk Urunk azokért, akik elvesztették a hitüket, akik úgy érzik, hogy nincs tovább, Urunk, hadd találják meg tenálad a megoldást. Kérünk arra Urunk, könyörülj meg népünkön is. Te látod, hogy népünknek mennyire szüksége van kegyelmedre, szabadításodra. Add, hogy hadd lehessünk mi a helyünkön, hogy megélhessük szeretetedet magyar népünk számára. Kérünk vezetőinkért is, add, hogy merjenek benned hinni. Adj megtérést a mi vezetőinknek és vezesd őket Urunk, hadd lehessenek jó döntéseik.

Ámen.

PASARÉTI PRÉDIKÁCIÓK

**Pasarét, 2011. december 1.
(csütörtök)**

Földvári Tibor

HA NINCS IZRAEL DICSÓSÉGE

Alapige: 1Sám 4,1-22

Sámuel beszéde eljutott egész Izráelhez. Izráel azután hadba vonult a filiszteusok ellen, és táborot ütöttek Eben-Háézer mellett, mert a filiszteusok már Afékban táboroztak. A filiszteusok csatarendbe álltak Izráellel szemben, heves harc kezdődött, és vereséget szenvedett Izráel a filiszteusoktól, akik levágtak a harcmezőn mintegy négyezer embert. A hadi nép visszavonult a táborba, és Izráel vénjei ezt mondták: *Miért veretett meg ma bennünket az Úr a filiszteusokkal? Hozzuk el ide Silóból az Úr szövetségládáját, jöjjön közénk, és szabadítson meg bennünket ellenségeink kezéből!* Ekkor a nép követeket küldött Silóba, és elhozták onnan a kerubokon ülő Seregek Urának a szövetségládáját. Éli két fia, Hofni és Fineás is ott volt az Isten szövetségládájával. Amikor az Úr szövetségládája megérkezett a táborba, egész Izráel olyan nagy ujjongásba tört ki, hogy még a föld is megrendült bele. Meghallották a filiszteusok is a hangos ujjongást, és ezt mondták: *Miféle nagy ujjongás hallatszik a héberek táborából? És megtudták, hogy az Úr ládája érkezett meg a táborba. Ekkor félelem fogta el a filiszteusokat, és ezt mondták: Isten jött a táborba! Jaj nekünk – mondták –, mert ilyen még nem volt sohasem! Jaj nekünk! Ki ment meg bennünket ennek a hatalmas Istennek a kezéből? Ez az az Isten, aki mindenféle csapással sújtotta Egyiptomot a pusztában! Filiszteusok! Legyetek erősek, legyetek férfiak, különben szolgái lesztek a hébereknek, ahogyan ők szolgáltak nektek. Legyetek férfiak, harcoljatok! Harcoltak is a filiszteusok, és vereséget szenvedett Izráel. Mindenki hazafelé menekült, mert a vereség igen nagy volt. Elesett Izráelből harmincezer gyalogos. Elvették az Isten ládáját is. Éli két fia, Hofni és Fineás is meghalt. Egy benjámini férfi elfutott a csatatérről, és még aznap megérkezett Silóba megszaggyagott ruhában és porral a fején. Amikor megérkezett, Éli ott ült székén az út mentén figyelve, mert szíve remegett az Isten ládája miatt. Amikor megérkezett az az ember a városba és megmondta a hírt, jajgatott az egész város. Meghallva a hangos jajgatást, ezt kérdezte Éli: *Mi ez a nagy lárma?* Akkor az az ember gyorsan oda ment, és megmondta Élinek. Éli akkor már kilencvennyolc éves volt, révedező szemével alig látott. Az az ember ezt mondta Élinek: *A csatatérről jövök, a csatatérről futottam el ma!* Éli ezt kérdezte: *Mi történt, fiam?* A hírnök így felelt: *Megfutamosított Izráel a filiszteusok előtt, és igen nagy vereség érte a népet. Meghalt két fiad, Hofni és Fineás is, sőt az Isten ládáját is elvették!* Amikor az Isten ládáját említette, Éli leesett a székről, háttal a kapufélfának, és a nyakát szegve meghalt, mert már öreg és elnehezdedt ember volt. Negyven évig volt Izráel bírása. A menyee, Fineás*

felesége pedig terhes volt, közel a szüléshez. Amikor meghallotta a hírt, hogy elvették az Isten ládáját, és meghalt az apósa meg a férje is, összegörnyedt és szült, mert rájöttek a szülési fájdalmak. És amikor haldoklott, ezt mondták a mellette álló asszonyok: Ne félj, mert fiút szültél! De ő nem felelt, nem is figyelt oda, hanem elnevezte a gyermeket Íkábódnak, ami azt jelenti: Odavan Izráel dicsősége; mert elvették az Isten ládáját, és odalett az apósa, meg a férje is. Ezért mondta: Odavan Izráel dicsősége, mert elvették az Isten ládáját.

Imádkozzunk!

Imádunk téged mennyei Atyánk, hogy annyira mélyre hajoltál értünk és hozzánk, hogy még az Úr Jézust is kész voltál feláldozni érettünk, helyettünk. Dicsőítünk, hogy ő olyan mennyei bárány, aki megöletett és dicsőítünk, hogy mint élő Úr, mennyei Királyként uralkodik. Áldunk Urunk, ha ma is dicsőíthettünk téged, hálát adva neked, hálás étellel, szívvel áldozva neked. Köszönjük Urunk a mai munkanap minden örömét. Ha keserűség, sikertelenség lett volna, segíts, hogy meg tudjunk nyugodni a te jelenlétedben a gyülekezet közösségében. Urunk szeretnénk mi téged imádni szívből, valóban. Arra kérünk, hogy akik ismernek minket láthassák életünkön, ki vagy te számunkra és ezáltal is minél többen megismerhessenek téged, a dicsőség Urát, aki megtartó Isten vagy. Köszönjük Urunk, hogy az adventi időszakban most különösképpen is gondolhatunk hittél a te isteni szabadításodra, amit az Úr Jézusban egyszer, s mindenkorra elhoztál és kiteljesítesz, amikor eljön. Kérünk, hogy ez a jövő, mint élő reménység segítsen akkor nekünk, amikor esetleg szabadításodra kell várnunk. Az Úr Jézusért kérjük mindezt, Atyánk.

Amen.

Igehirdetés

Aki az utóbbi két évben járt Neszmélyen csendes héten, vagy csendes hétvégén, akkor láthatta, hogy a nagy ház mellett van egy nagyobb szikla darab és arra rá van írva egy kifejezés: „Ében háézer”. A gyermekhéten Ibi néniékkel voltunk és a bibliai történetek egyik igéjeként szerettük volna a neszmélyi konferencia telepen is látható módon leírni ezt a kifejezést, aminek a jelentése a 7,12-ből kiderül: „Mindeddig megsegített minket az Úr”.

Az a hely, ahol Izrael népe harcolt, illetve táborozott a filiszteusokkal szemben, ezt a jelentést hordozza: mindeddig megsegített minket az Úr. Ez a kifejezés az Úr jelenlétének a valóságát, szabadítása bizonyosságát igazolja, amit a múltban is végzett és hallottuk, hogy még a filiszteusok is tudták, hogy Isten milyen szabadítást vitt végbe Izraellel, egészen akkorig, amikor a filiszteusok megijedtek, hallva, hogy a szentláda ott van a táborban. De ez a kifejezés, a szó szerinti jelentése: a segítség kösziklája, aminek ez az üzenete: mindeddig megsegített az Úr, a jövőre is vonatkozik. Mivel a múltban is ezt tette Isten, biztos a győzelem a jelenben és a jövőnket is meghatározza.

Mi az oka akkor annak, mi a háttere, hogy a történet mégsem Isten szabadítását mutatja be? Miért kellett ennek a történetnek a végén egy szülő asszonnynak, aki boldog lehetne, hiszen fiú gyermeket szült, amikor éppen meghalt a férje, de a gyermek megszületik egészségesen, és élhet, a gyermekének az Ikábód nevet adnia, ami azt jelenti: nincs dicsőség, oda van Izrael dicsősége. Azaz, nincs szabadítás, nincs az Úr az ő népével.

A történet eleje, amikor megjegyzi, hogy éppen Ében-Háézer mellett táborozik Izrael a harcra, azt segíti megérteni nekünk is, hogy milyen szabadításról olvasunk

majd, de a vége mégis szörnyű igazság. Mi van ennek a háttérében? Mindenképpen tisztázni kell. Miben látszik mégis az Úr szabadítása és az ő dicsősége ebben a nagyon elszomorító történetben is.

Korábban nem vettem észre ebben a történetben, hogy Izrael éppen ezen a helyen táborozott, ezért lett nagyon fontos üzenetté ez. A 7. rész történéseiből derül csak ki, hogy mit jelent valójában ennek a helynek a neve. Mi, akik az események után vagyunk és azok is, akik először olvashatták ezeket a sorokat a királyság korában Izrael népéről, ők már tudhatták, hogy mi volt az Ében-Háézeri emlékezés és hálaadás. Izrael népe ezt még a mostani történet idejében nem élhette át és nem is tudhatta. Az egész történet - ahogy kiderül a leírásból – az Úr népének az egyik legsúlyosabb mélypontja. Hiszen ahogyan az újszülött csecsemő neve is hordozza, nincs dicsőség, amit az édesanya is úgy magyaráz, hogy oda van Izrael dicsősége, kiderül, hogy nemcsak egy nagyon súlyos csatát veszített Izrael, hanem elveszítette az Úr jelenlétének a valóságát is.

Ez nagyon kilátástalan helyzetet jelent. Hiszen, ha nincs Izrael dicsősége, akkor nincs senki, nincs velük Isten, az Úr, bármikor elveszhetnek, teljesen reménytelen helyzet az egyénnek – gondoljunk Fineás feleségére – a családnak, a nemzetnek. Meghalt a lelki vezető, Éli főpap, aki a bíra is volt egyben, meghaltak a fiai, akik az Úr népének papjai voltak, elvesztették a háborút és a legsúlyosabb, a szentládát elvitte az ellenség.

A szentláda idegenkézbe és idegen földbe kerülése a legfájóbb mindenkinek. Még az édesanya is ezért nevezi a gyermeket Ikábódnak. Miért történhetett mindez? A történetből nagyon egyszerűen megadható a válasz: nincs Izrael dicsősége, ha a nép hitetlen, engedetlen. Hogy lehetne Isten dicsősége az engedetlen néppel és az engedetlen nép között?

A 18. versből megtudjuk, hogy Éli nemcsak főpap volt, hanem az Úr népének bírása is. Éli 40 esztendeig ítél, vagy bíraskodott Izrael fölött, tehát ő is bíra volt. Ez azért fontos, mert a Bírak könyve végéből megtudjuk, hogy abban az időben a jellemző Isten népe életében az volt, hogy mivel nem volt király, azért mindenki azt cselekedte, ami jónak látszott az ő szemei előtt. Ez azt igazolja, hogy mindenki azt tette, amit ő helyesnek és jónak látott, érzett. Ha az ő Istent jelentette volna itt, akkor mindenki hívő, az Úr engedelmes népe és a vezetők is ilyenek. De mivel a bírak korában nem volt király, aki utat mutathatott volna Isten népe számára, ezért mindenki szabadosan élt.

A történetből és a Sámuel könyve elejéből kiderül, hogy az Úr szólt Sámuelhez. Itt is azt olvassuk, hogy a nép megtudta, hogy Isten szólt Sámuelhez, tehát az Úr kijelentése már hallatszott, noha korábban Isten régóta nem szólt a nép állapota miatt. Viszont a nép, a harcosok, azok vezetői és lelki vezetői mégsem figyeltek az Úrra.

A legfájóbb viszont ebben a történetben, hogy ők a szövetségládának mágikus erőt tulajdonítottak. Nagyon jól érzékelték, hogy azért érte őket a veszteség, a háborús helyzet elvesztése, mert az Úr a filiszteusokon keresztül őket elveszítette. Tehát szükségük volt az Úr segítségére, úgy érezték, hogy ezt a harcot az Úr miatt veszítették el. Azt gondolták, hogyha oda viszik a szövetségládát, akkor az Úr ott lesz velük, akkor segíteni fogja őket győzelemre, akkor szabadulást ad. A történetben az a szomorú, hogy azt gondolták, hogy Isten annyira a szövetségládához kötött, hogyha a láda velük lesz, akkor Istennek is úgy kell ügyködnie, ahogy ők szeretnék. Vagyis, a vezetők elkezdenék Istent irányítani, jöjjön és szabadítsa.

Józsué idejében a szövetségláda jelenléte valóban az Úr szabadítását is jelentette. De ott nem arról volt szó, hogy a nép valamit csinált és Isten engedelmeskedett nekik, hanem az Úr mondta Józsuénak, hogy a ládát fogják meg a papok, vegyék fel a vállukra, álljanak bele a Jordán vizébe. Ott végig arról volt szó, hogy Isten mondta nekik, mit tegyenek a ládával és akkor ő megszabadítja a népet. Itt viszont úgy gondolták, hogy a nép kezében az Úr, köteles megvédeni őket. Mágikus erőt tulajdonítanak a szentládának. A főpap és a fiai – megtudjuk a 2. és a 3. részből – nagyon gonoszak. A legfájóbb ebben a történetben számomra, hogy Éli, a főpap a fiait jobban szereti, mint az Urat.

Az ellenség győzelme akkor is valóságos, amikor ott van a láda és a láda elvesztése, mindaz, ami a ládával történik abban is megerősítetik, ahogyan leírja a főpap halálának a körülményeit. Ez mindvégig szomorú történet, a bírák korának az egyik legmélyebb pontja, nehézsége. De az I. Sám 4. részben ez a történet mégsem lesújtani akar. Tény, hogy a rész végén ezt a szörnyű kifejezést kell olvasnunk – oda van Izrael dicsősége, mert elvételét az Isten ládája –, de ha a megelőző szakaszok, illetve az ezt követező részek kijelentéseit olvassuk, akkor kiderül, hogy lehet, hogy nagyon szomorú dolgok jellemzik Isten népet és a láda elvesztése is ezt igazolja, de az Úr ezen keresztül is szabadítást akar végezni, illetve ennek ellenére is Isten szabadítani akar.

A Sámuel könyve annak a történelmi műnek a része, ami az isteni üdvözítő, szabadító tettek leírását hivatott kijelenteni. Ezért lett leírva a Bírák könyve is. A történeti mű azt mutatja be, hogy Isten hogyan szabadítja meg az ő népet a legnehezebb körülmények között is. Ilyen szinten egészen más beállításba kerül az első vers, amely a történetet úgy vezeti be, hogy Sámuel beszéde ismert lett Izraelben.

Ebből meg lehetett tudni, hogy mindaz, ami Élivel és a fiaival történt, tulajdonképpen az Úr szavának beteljesedése. Isten ígérete beteljesedett abban, amit erről a főpapról és a fiairól elmondott. Mivel Isten ítélni akarta engedetlen szolgáját és a gonosz gyermekeit, ezért következett be az ő haláluk. Mivel a nép az Urat akarta irányítani és a szentláda mágikus használata gondolatával is teljesen hamisan az Úr ellen tettek, róla teljesen hamisan gondolkodtak, ezért következhetett be az a szörnyű állapot, hogy még a láda is elkerülhetett tőlük. Isten nem engedte, hogy megcsúfolják a nevét, se a főpap, se a fiai, de még a nép sem gondolhatja, hogyha ott a láda, akkor Isten irányítható lesz. Pedig az Úr megengedte, sőt támogatta, hogy még a láda is minél távolabb kerüljön el tőlük.

Ez még mindig szomorú és semmiféle szabadítás gondolata sem érzékelhető ebben a magyarázatban, hiszen mi abban a szabadítás, hogy elkerül tőlük a láda és Isten ítéli a főpapot és a fiait. Emlékezhetünk arra talán, hogy amikor Áron két fia, Nádáb és Abihu meghaltak, mert megszenteltségtelenítették az Úr szentélyét, akkor mondta Isten, hogy akik hozzá közel vannak, neki azokban kell megszenteltetni és az egész nép előtt megdicsőíttetni. Nádáb és Abihu, Áron fiai csupán annyit vétkeztek, hogy idegen tüzet vittek az Úr szentélyébe és ez nem tűnt súlyos véteknek, de az ő szent életük szentségtelensége mégis ilyen súlyos ítéletet vont magára. Éli fiai sokkal gonoszabbak voltak Áron fiainál, és ezért következett be az ítélet. De fontos, az Úr azt mondta, akik hozzám közel vannak, azokban kell megszenteltetni.

Miért ír szabadításról ebben a részben még az ítélet leírása is? Mert azt érzékelteti, hogy az Úr azokhoz nincs közel és nem lehet közel, akik nem akarják őt szentül követni és neki engedelmeskedve élni. Amikor Ádám és Éva a bűneset után kiűzet-

tek az Éden kertjéből, abban is szabadítás is volt; Isten nem engedte, hogy az örök élet ajándékát bűnös emberként élvezhessék, lehessen az övék. Milyen szörnyű lenne örökké élni bűnösen.

Akik az Úrhoz közel vannak, azokat az Úr még szentebbül akarja látni. Ha a nép is közel akar lenni az Úrhoz, akkor neki is komolyan kell venni a szentséget. Ez a történet azt mutatja be, hogy nem lehet az Úr közelébe lenni és ő nem akar ott lenni népe között, ha az ilyen szentségtelen akar maradni. Ha úgy maradna Isten dicsősége a néppel ebben az istentelenségben, akkor a végén a nép is elpusztulna. Itt csak a nép egy része veszett el, illetve a vezetők. De ha Isten dicsősége ott maradt volna mindenfajta szabadítás nélkül, a végén az egész nép elpusztul.

Ezért érzem fontosnak, hogy az Ében-Háézer kifejezés a rész elején, a hely, ahol Isten népe táborozik, nem véletlenül került a leírásba. Isten népe egy olyan helyen tartózkodik, ahol az Úr segítése és szabadítása valósul meg. Ha azonban Isten népe engedetlen, akkor nem valósul meg. A kijelentés fényében az Úrnak ítélnie kell ezt a népet és annak vezetőit is. A 7,12-ből megtudjuk, hogy amikor Isten szabadított, akkor már a nép bűnbánatot tartott, a nép akkor már átélte, hogy Isten mindenfajta beavatkozás nélkül hatalmasan megrémisztette a filiszteusokat, és Izrael győzelmet aratott. Akkor nevezte el Sámuel azt a sziklát ezzel a névvel és azután az egész terület ezt a nevet hordozza: mindeddig megsegített minket az Úr.

Ebben a névben benne volt ennek a történetnek a végkifejlete is. Itt még Isten nem segíthetett, mert a nép engedetlen maradt, nem megtérni akartak, amikor először vesztettek, hanem arra gondoltak, hogy jöjjön az Úr és segítsen, mert azért van. Gondolkodtak továbbá, hogy aztán hagyjon békén bennünket, hadd tegyük továbbra is azt, ami a szemeink előtt kedves, ne akarjon az Úr befolyásolni bennünket, csak most szabadítson. Ilyen volt Éli főpap és az ő fiainak a gondolkodása – csak ezért nem szabadulhattak meg akkor.

Az Éli bíra volta is azt erősíti, hogy ez is olyan időszak volt, amikor szükség lett volna királyra, mivel nem volt király Izraelben, az Isten népe tagjai azért gondolkodtak úgy, ahogy. Ez a történet is még mindig azt mutatja Sámuel könyve elején, hogy már nagyon kellene végre a király. A kijelentés fényében tudjuk, hogy Sámuel azért született meg, hogy Isten adhasson királyt végre az ő népének. Már nem sok időt kellett várni, már megszületett az Úrnak az a szolgája, aki felkeni az Úr választott királyát, ő már ott van a helyén, közel van az Úrhoz, már Silóban. A szentládát ő nem mágikus erőnek tulajdonítja, hanem tudja, hogy az Úr szent és tiszta és azon munkálkodik, hogy a nép is álljon helyre. Sámuel itt már szinte felnőtt ember.

Az Úr is királyt akar adni. A történeti mű, amin végig vonul, tulajdonképpen Mózes első könyvétől kezdődően egészen a Királyok könyvéig, bemutatja, hogy Isten akart királyt adni. Ezt Ábrahámnak is elmondta az 1Móz 17-ben, aztán megerősítette a törvényben (5Móz 17). A Sámuel könyve azért lett leírva, hogy Isten bemutassa, hogy a bírák és a királyság közötti átmeneti időben is hogyan szabadította Isten a népet és hogyan készült királyt adni.

Az a kifejezés tehát, hogy Éli 40 évet uralkodott, mint bíra Izrael népe fölött, azt érzékelteti a szövegben, hogy Istent királyt fog adni. Éli meghalt és az ő halála nem dicsőséges, de abban az időben, amikor a bírák éltek nagyon sok bíra élete nem volt dicsőséges. Isten azonban mégis használta őket is és a népet is megtartotta, szabadította, ha kellett, még a gonoszból is, egy engedetlen bírán keresztül is Isten mégis csak szabadított, mert ő hatalmas Úr. Ő csakugyan az az Isten, akitől a filiszteusoknak

volt kitől félnie, ő valóban a kerubokon ülő dicsőséges király. Az ő népe és vezetői számára azonban ennek a valósága akkor igaz, ha ők is királynak tartják az Urat. Ha nem ők akarják irányítani Istent, hanem hagyják, hogy Isten vezesse őket.

Az 5. és 6. részben nem véletlenül van leírva, hogy amikor az Isten ládája idegen földre és idegen kézbe került, akkor bizony Isten gondoskodott arról, hogy még a láda kezelése és mindaz, ami a ládával történik, igazolja, hogy nem lehet bármit tennie az ellenségnek sem. A történet folytatása jelzi, hogy valóban az Úr dicsőséges. Oda van Izrael dicsősége, mert a nép engedetlen volt, de ahova került az Úr ládája, ott megvalósult Isten dicsősége és ezáltal is Isten készült visszaadni a ládát az ő népének, mert Isten nem akart a népe nélkül élni. Isten nem akarta, hogy attól fogva a láda mindörökre az idegenek kezébe legyen. Amit az Úr itt megengedett, azért történt, hogy jelezze a nép számára, hogy úgy akar velük lenni, hogy eközben őket is megszabadítja.

Ezért hangsúlyos, hogy a 7. részben már látszik az Úr szabadítása. Húsz év telt el úgy, hogy Izrael népe vágyakozott, sóvárgott az Úr jelenléte iránt. Igazából még nem volt helyén a láda, de már nem idegen földön volt – ez a 7. részben kiderül. Amikor Isten népe vágyakozik az Úr iránt, akkor Sámuel ezt mondja nekik: „Ha ti teljes szívetekből megtértek az Úrhoz és eltávolítjátok magatok közül az idegen isteneket és Astarótot és szíveiteket elkészítitek az Úrnak és csak neki szolgáltok, akkor megszabadít titeket a filiszteusok kezéből. Elhanyagáljátok Izrael fiait a bálványokat és Astarótot, és csak az Úrnak szolgálnak.” Aztán Sámuel összehívja a népet nagy bűnbánó imádkozásra, találkozásra, ahol áldozatot mutat be és amikor a filiszteusok meghallják, hogy együtt a nép, gyorsan fölkerekednek, hogy megtámadják Izraelt. De Sámuel imádkozik a népért és az Úr akkor adja a szabadítást, amit végbe visz. A nép itt már bűnbánatot tartott, helyreállt és szívből elismerte, hogy az Úr az Isten és csak akkor mehetnek az Úr közelébe, ha csak neki szolgálnak és csak ő az Istenük. Sámuel ennek a győzelemnek és Isten népe megtérésének az emlékét akarja megörökíteni, amikor azt mondja: „Mindeddig megsegített minket az Úr.”

A folytatásból kiderül, hogy az Isten ládája teljesen a helyére kerül, amikor a salamoni templom felépül, akkor már állandó helye van Jeruzsálemben. Megtörtént, hogy az Úr ládája ismét elpusztult, az Isten temploma elveszett – a babiloni fogság idején – Ezékiel könyvében azt is olvassuk, hogy még az Úr dicsőségének jelzője, a felhője is elhagyta a templomot és a várost, mert a nép megint istentelen lett és engedetlen és úgy nem lehetett Isten az ő népe között. De az Ezékiel könyve azzal fejeződik be, hogy az Úr dicsősége visszatért Jeruzsálembe és meghirdette ezzel is a messiási szabadítást.

Az Úr ládáját tehát nem lehetett mágikus eszközként használni, de amikor Isten népe ezt a ládát valóban annak tartotta, amiért Isten nekik adta, hogy mutassa nekik, hogy ki ő, az ő szövetséges Uruk, akinek engedelmeskedniük kell, akiben bízhatnak, akinek a követői lehetnek, aki az ő királyuk. Aki, ha királyt ad nekik és Dávid személyében adott királyt, azt is azért teszi, hogy a király hűsége is biztosítsa az Urukhoz való hűséget. A történet 4. részében ezért érzem és látom, hogy minden szomorú igazsága ellenére azt a szabadítást hirdeti, hogy nincs oda Izrael dicsősége. Akkor és ott oda volt, nincs dicsőség, az Úr jelenléte nem lehetett ott a népe között, mert a nép és vezetői istentelenek voltak. De Isten mégis szabadítást készített és az egész könyv és kijelentés fényében látható, hogy az Úr szabadítása egyszer, s mindenkorra bevégeztetett. Mégiscsak meglett Izrael dicsősége.

Nekünk, akik ma élünk, még a Sámuel első könyve olvasóinál is mélyebb üzenetté lett ez a történet, hiszen mi tudjuk, hogy az Isten dicsősége már a maga legteljesebb formájában megmutatkozott az Úr Jézusban. Most advent idején, amikor Karácsony ünnepére készülünk, ami ennél sokkal fontosabb, az Úr Jézus eljövetelét várjuk, különösen hangsúlyos, hogy adventben őbenne mutatta meg az Isten az ő dicsőségét.

A János evangéliuma első részében ezért mondja: „Az Ige testté lett, közöttünk lakozott és láttuk az ő dicsőségét, mint az Atya egyszülöttjének dicsőségét, telve kegyelemmel és igazsággal.” Az Úr Jézus sem használható úgy, mintha mágikus erő lenne, a vele való életközösség, személyes hitbeli életközösség az, ami által ő valóban az Isten dicsőségét jelentheti. Hiszen Jézusról sokan tudnak, de nem mindenki hisz benne. Aki nem hisz Jézusban, lehet hogy mágikus erőnek számít néha, de az Úrral nem lehet így élni. Az Úr Jézus amikor itt a földön járt, a maga dicsőségét abban mutatta meg, hogy ő is mindvégig szoros kapcsolatban volt az Atyával. Amikor a kereszten meghalt – most hadd mondjam így – az elhagyatottságában, az is igaz lett, hogy nincs dicsőség, a bűnt elhordozó Megváltó nem tapasztalhatta az Isten dicsőségének az örömét, ragyogását. Nekünk az Úr Jézuson keresztül, a vele való szeretetközösség életközössége az, ami azt mutatja, hogy mi is az Isten dicsőségében élhetünk. Nekünk nem a szentláda, vagy a templom jelenti az Úr dicsőségének a jelenlétét, hanem az Úr Jézus maga. Amikor mi követjük őt, bízunk benne, olvassuk a szavát, halljuk a kijelentést mi is, akkor az ő dicsőségét éljük át. Az ő dicsősége látszik az életünkön.

Az Úr dicsősége az ő szabadító tetteiben is megvalósult akkor, és a mi életünkben is. Szabadító tettei, amikor az Úrral való életközösségben átélem, hogy ő segít; mindeddig megsegített az Úr és ezután is segít. Amikor láthatom az ő dicsőségét szabadításában, szabadító tetteiben. Életközösség tehát az Úrral, vele élni, az ő jelenlétében és az ő szabadító tetteinek az átélése, ami az ő dicsőségét igazolja.

Ez a történet így bennünket is bűnbánatra hív, hogyha az Úrral való közösségünkben vannak hiányosságok, ha megújulásra van szükség az adventi időszakban. Itt a nép az Urat használni akarta; tegye ezt, tegye azt, mert neki ez kötelessége. A hívő embereket fenyegeti ez a gondolkodás, hogy ne az Úr kezében én, hanem még az Úr is az én kezemben. Ezek az emberek lehet, hogy imádkoztak is Istenhez, de lehet, hogy nem segítségül hívták az Urat, hanem el akarták neki mondani, hogy mit tegyen. Így nem lehet az Isten dicsőségét megélni és átélni, ezt nem hagyja ma sem. Óriási különbség az, amikor az szentláda, az Isten dicsőségének a jelképe azt mutatta az ő engedelmes népének minden időben, hogy milyen hatalmas az Úr keze. Aki kihozta őket Egyiptomból, megtartotta a pusztában, Sámuel idején is szabadítást adott, Jézusban pedig szabadítót adott. A bűnbánat és a megújulás azt jelenti, amikor újra kimondom, hogy Uram, nem én akarlak téged irányítani, hanem te irányíts engem újra.

Ez a történet abban is bátorít, hogy érdemes várni az Úr szabadítására. Az emberek itt akarták az Urat szabadítását, hozták a ládát is magukkal, de nem tapasztalhatták meg, mert nem hittek az Úrban. Amikor pedig bízunk Istenben, nem biztos, hogy ő egyből szabadít. Nem biztos, hogy „mindeddig megsegített az Úr igazsága” az a jelenben éppen átélhető. Lehet, hogy még mindig várni kell az Úr megoldására, még mindig nem segít az Úr. De ha vallom, hogy mindeddig megsegített, az is segít abban, hogy tudok várni. Várni az Úr szabadítására, aki nem fog elkésni soha. Amíg

várni kell, az 50. Zsoltár ismerős mondata segít: „Hívj segítségül a nyomorúság idején, én megszabadítlak téged, te pedig dicsőítesz engem.” Amíg nem éljük át az Úr szabadítását, még mindig csak várni kell, akkor a hit, a bizalom azt jelenti, hívj segítségül, ha kell napról napra, mert mindeddig megsegített, most is segít, biztos a jövő, csak lehet, hogy várni kell.

Ha ilyen súlyos állapotban, amilyen mélyre Isten népe került a történetben, Isten szabadítást adott. Sőt, mint kiderül, még a gonoszból is a végén áldást, jót hozott elő a népe számára, akkor az Úr szabadítására várva, még akkor is láthatjuk, hogy ő dicsőséges és akkor is érdemes rá várni, ha esetleg gonosz dolgok történnek. Rossz dolgok, lehetetlen dolgok. Amikor talán még én sem vagyok a helyemen, nem tudok bízni sem. Az Úr szabadítása azt jelenti, hogy az Úr dicsősége lehet, hogy először engem állít helyre, azután, ha kell, még a rosszból is jót fog kihozni. Ezért szolt a köszöntés, hogy aki hálával áldozik, az dicsőít engem. A hála azt jelenti, hogy én bízom Isten kegyelmében, ha kell előre is, és akkor kimunkálja bennem is a szabadítást és a körülményekben is. Isten népe itt nem élte át a segítséget, sőt elveszítette a dicsőséget, Izrael dicsőségét, de Isten még ebben is az ő szabadítását igazolta.

Kérjük, hogy az Úrban bízva, mi is újuljunk meg, ha kell, merjünk várni hűséggel szabadítására.

Imádkozzunk!

Magasztalunk téged mennyei Atyánk, hogy bennünket is mindeddig megsegítettél. Köszönjük neked Urunk, hogy a te szabadításod mindenképpen vonatkozott bűneink bocsánatára. Köszönjük Urunk, amikor felszabadítottál bennünket arra, hogy merjünk téged hittel követni, akkor is, ha nem könnyű, sőt néha kifejezetten nehéz. Köszönjük Urunk szabadításodat, amikor sikerültek a dolgaink, vagy ha nem úgy sikerült ahogyan szerettük volna és a végén csakugyan áldást hoztál ki belőle. Köszönjük neked Atyánk, hogy mi az Úr Jézusban ismerhetjük meg a te dicsőségedet. Áldunk, hogy személyes, hitbeli élő valóság lehet nekünk az ő vele való szeretetkapcsolat. Köszönjük Urunk, hogy ő általa és ő érette lehet nekünk is szabadulásunk. Arra kérünk, segíts ugyanakkor várnunk, várnunk szabadításodra, adj nekünk türelmet. Arra kérünk, hogy merjünk rád tekinteni, aki az ígéretet betartod, soha nem késel el. Arra is kérünk Urunk téged, hogy amikor bekövetkezik a szabadulás, akkor is azonnal rád tekintsünk, neked legyünk hálásak, merjünk szívből dicsőíteni téged. Urunk bocsásd meg nekünk, ha mi akartunk irányítani, mi akartuk neked megadni, hogy mit tegyél, szabadíts meg minden ilyen hitetlenségtől.

Imádkozunk Urunk azokért a testvéreinkért, akik ebben az időszakban hordanak nehéz terheket, akár betegség, akár munkahelyi problémák miatt. Könyörülj meg azokon a szeretteinken, akik kórházban vannak műtét előtt, vagy után, segítsd meg őket. Kérünk Urunk azokért, akik elvesztették a hitüket, akik úgy érzik, hogy nincs tovább, Urunk, hadd találják meg tenálad a megoldást. Kérünk arra Urunk, könyörülj meg népünkön is. Te látod, hogy népünknek mennyire szüksége van kegyelmedre, szabadításodra. Add, hogy hadd lehessünk mi a helyünkön, hogy megélhessük szeretetedet magyar népünk számára. Kérünk vezetőinkért is, add, hogy merjenek benned hinni. Adj megtérést a mi vezetőinknek és vezesd őket Urunk, hadd lehessenek jó döntéseik.

Ámen.